

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2007/08:36

Stenografiska
uppteckningar
2007/08:36

Onsdagen den 4 juni

---

1 § Transport och telekommunikation

Statsrådet Åsa Torstensson

Återrapport från ministerrådsmöte den 7 april 2008

Återrapport från informellt ministermöte den 5 och 6 maj 2008

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 12 och 13 juni 2008

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till statsrådet med medarbetare.

Jag kan anmäla dels att trafikutskottet i går informerades om frågorna på rådets agenda, dels att vi har en extra suppleant här som är ledamot i trafikutskottet men inte i EU-nämnden, Eliza Roszkowska Öberg, Moderaterna, och som sitter med under behandlingen av dessa frågor. Välkommen till EU-nämnden!

På den gula agendan har vi först återrapporten från det senast gångna rådsmötet, nämligen mötet den 7 april. En rapport är utsänd. Om statsrådet vill lägga till något om den får hon gärna göra det, men man måste inte.

Anf. 2 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Jag har återrapportering på ett flertal områden eftersom det här egentligen började i november förra året. Jag är beredd, så om EU-nämnden önskar tar jag tid i anspråk för det. Men det blir en ganska omfattande information som kommer att ta tid för EU-nämnden.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Det är upp till statsrådet. Jag vill bara säga att skriftliga rapporter är utsända. Långbänksfrågorna återkommer vi till under samrådet så att säga. Finns det något att lägga till utöver det som redan finns i det skriftligt utsända skulle jag föreslå att vi håller oss där, om inte annat så av tidsskäl.

Anf. 4 PER BOLUND (mp):

Jag har en fråga om flyget. På senaste mötet när vi diskuterade transportrådsfrågor var min uppfattning att vi var överens om att man från regeringens sida skulle lyfta fram just att det är hela flygets klimatpåverkan, inte bara koldioxiden, som man ska ta hänsyn till.

Jag kan inte nu se i rapporten att den frågan lyftes fram. På vilket sätt lyfte ministern fram den frågan?

Anf. 5 CHRISTINA AXELSSON (s):

Min fråga gäller sjöfarten. Det står beträffande det förslag som förelåg den 7 april – det var ju ett starkt motstånd, och man ville ha olika ändringar: Kommissionen sade för ögonblicket att de inte var villiga att ändra sitt förslag.

Enligt ordförandens pressuttalande ligger förslaget kvar på rådets bord. Jag undrar bara vad som nu händer med frågan. Hur kommer man att gå vidare med den? Är detta något som vi kommer att få i knäet så att säga när vi har vårt ordförandehalvår, eller är detta något som kommer att lösas tidigare?

Anf. 6 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Jag börjar bakifrån, med sjösäkerhetsfrågorna. Själva sjösäkerhetspaketet kommer upp under det franska ordförandeskapet under hösten.

Vad gäller flyget måste jag faktiskt ha hjälp. Jag tror inte att den frågan över huvud taget lyftes fram.

Nu får jag vet att frågan lyftes över huvud taget inte upp till diskussion eller debatt.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att vi därmed kan lägga den rapporten till handlingarna.

Sedan har vi återrapporten från informellt ministerrådsmöte i Brdo den 5 och 6 maj. Även där är en skriftlig rapport utsänd.

Jag finner att vi kan lägga återrapporten till handlingarna.

Nu går vi in på information och samråd inför det kommande rådsmötet och tar fram den blå agendan.

Jag har redan sagt att trafikutskottet informerades i går. Jag vill också säga, egentligen på förekommen anledning – det är ju ganska långt till det här rådsmötet – och så att även nämnden liksom Regeringskansliet är medvetna om det att det i går var Coreper. Det är mer än en vecka till mötet, så saker kan naturligtvis hända efter i dag och före mötet.

Vi går in på det vi har på dagordningen. Vi brukar ta eventuella A-punkter sist. Först har vi under rubriken "Telekommunikation" punkt 3 om översyn av EU:s regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster med mera.

Om jag är rätt informerad ska det bli en riktlinjedebatt utifrån utsända frågor från ordförandeskapet. De frågorna är utsända.

Sedan finns det information i de här frågorna, en i taget. Såvitt jag vet efter kontakter mellan kansliet och Regeringskansliet skulle det passa bäst att vi börjar med en övergripande föredragning och punkt 3 a. Därefter tar vi punkterna 3 b och 3 c med eventuell ytterligare information om dem. Jag ser att statsrådet nickar.

Innan vi börjar med det ska jag säga att senast de här frågorna var uppe i EU-nämnden – det har de varit – var det som informationspunkter. Det var i november.

Statsrådet, varsågod! Det gäller, som sagt, nu det övergripande frågekomplexet, riktlinjedebatten och punkt 3 a.

Fru ordförande! Det handlar, som sagt, om en pågående översyn av direktiven för elektroniska kommunikationer. Nuvarande regelverk antogs 2001 och har i Sverige genomförts genom lagen om elektronisk kommunikation.

Under punkt 3 a behandlas de ändringarna och de auktorisations- och tillträdesdirektiv som sammanslagna är direktivet ”Bättre reglering”.

Huvudsyftet med regelverket är att uppnå ökad konkurrens och harmonisering inom området elektronisk kommunikation. Det ska leda till ett utökat utbyte med lägre priser och bättre kvalitet för slutkunderna. Vid mötet i rådet kommer man att koncentrera sig på följande frågor som ingår i den planerade riktlinjedebatten.

Den första frågan handlar om förslaget i översynspaketet ger tillräckliga incitament för investeringar i nästa generations nätverk, särskilt i glesbygden, och om det kommer att finnas tillräckliga verktyg för att försäkra konkurrensen och stimulera tillträdet till tjänsterna för medborgarna.

Nästa generations nätverk innebär bland annat att näten byggs ut med framtidssäkra anslutningar baserade på fiber. I medlemsstaterna finns det olika sätt att se på hur man bäst ser till att det investeras i dessa nya nät.

Den andra frågan handlar om i vilken grad en ökad harmonisering i regeltillämpningen mellan nationella regleringsmyndigheter ger fördelar för företag och konsumenter och om hur en sådan harmonisering bör uppnås.

Den tredje frågan handlar om på vilket sätt en gemensam vision kring hanteringen av radiospektrum ska uppnås.

När det gäller frågeställningen om investeringsincitament är regeringens inställning att stabila, förutsägbara och administrativt icke betungande regler tillsammans med en väl fungerande konkurrens ger grunden för att företag ska fatta investeringsbeslut.

En fungerande konkurrens på marknaden gör att företag drivs att förbättra sina tjänster, vilket därmed leder till ökade investeringar. Detta gäller även i glesbygden.

Förslagen om att öka harmoniseringen i regelverkets tillämpning och om funktionell separation ökar förutsättningarna för en fungerande konkurrens i hela EU.

Den andra frågan gäller alltså en ökad harmonisering i tillämpningen av regelverket. En viktig komponent för att uppnå detta är att de nationella regleringsmyndigheterna samarbetar och samverkar. ERG har ofta bidragit till detta. Dock anser vi att denna samverkan kan utvecklas. Detta kommer jag att beröra om vi senare går in på punkt 3 c på dagordningen.

Vi anser också att en ökad harmonisering kan uppnås genom att låta kommissionen i vissa fall ställa mer eller mindre tvingande krav på de nationella regleringsmyndigheterna. För att harmonisering ska uppnås är också regleringsmyndigheternas självständighet betydelsefull.

I fråga om spektrumpolitik har vi i Sverige kommit långt såtillvida att vi redan i dag i stor utsträckning tillämpar politiken efter marknadens efterfrågan. Det visar inte minst vårt beslut från i höstas om den digitala utdelningen. Enligt detta kan en del av det utrymme som frigjordes när

de analoga tv-sändningarna upphörde användas exempelvis för nya mobila bredbandstjänster.

Kommissionens förslag för ökad flexibilitet och därmed effektivitet i spektrumanvändning är välkomna och stämmer väl överens med regeringens syn inom området. Detta med att tjänster och infrastrukturer sammansmälter, det vill säga konvergerar, leder till att mobila tjänster alltmer utgör reella alternativ till stationära tjänster. Ett aktuellt exempel är det stora intresset för mobilt bredband.

Denna sammansmältning gör att regleringen av radiospektrum bör syfta till samma mål som regleringen av övrig elektronisk kommunikation. Den liberalisering som tog sin början för femtotalet år sedan i och med konkurrensutsättningen av telefonitjänster kan inte fungera effektivt om inte också regleringen av radiospektrum liberaliseras. På så viss gynnas konkurrensen.

Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag tackar för informationen. Ministern läste upp samma sak i går i trafikutskottet. Det här är ju en diskussionspunkt, så det är inget skarpt läge. Vi har all anledning att återkomma till den kanske flera gånger.

I morgon har vi ju debatten om funktionell eller strukturell separation av nätet. Vad den utmynnar i får väl behandlas senare när vi återigen tar upp frågan. Vi socialdemokrater förordar en strukturell separation. Jag ville bara meddela detta här och nu. Vi återkommer, som sagt.

Anf. 10 EVA OLOFSSON (v):

Det är på samma sätt för vår del. Vi har ju lyft fram detta ihop i utskottet. Också vi är anhängare av strukturell separation och tycker att det är viktigt. Även jag ville få med frågan här.

Anf. 11 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Min kommentar är bara att i det arbete som pågått i Sverige har kommissionen visat ett stort intresse, och man har tagit del av det som regeringen under det senaste året arbetat med.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag kan sammanfatta det övergripande och punkt 3 a med att det finns ett stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Finns det mer att informera om under punkt 3 b?

Anf. 13 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Här behandlas ändringarna av USO-direktivet, e-dataskyddsdirektivet samt förordningen om konsumentskyddssamarbete – direktivet om medborgarnas rättigheter.

Vid rådmötet kommer ordförandeskapet att ge en lägesrapport från förhandlingarna i rådsarbetsgruppen. Regeringens utgångspunkt är att stödja sådana uppdateringar av direktiven som leder till ett ökat konsumentskydd. Regeringen stöder även kommissionens förslag med tydligare dataskyddsregler samt ökad användbarhet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Dessutom stöder regeringen att ope-

Anf. 14 ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m):

Jag skulle vilja ta upp just det här med spammeddelanden, alltså önskad reklam som man får via e-post, samt möjligheten till rättsliga åtgärder mot spammare som också finns med i förslaget. Här måste vi tydliggöra att Sverige är mot spam som inte bara är ett irritationsmoment när man behöver rensa i sin inbox utan som också utgör en IT-säkerhetsrisk eftersom spammeddelanden ganska ofta innehåller en skadlig kod eller länkar till webbsidor som installerar olika sorters virus.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 3 b och går vidare till punkt 3 c. Statsrådet antyder att hon vill göra ett tillägg.

Anf. 16 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Jag kan lämna information om översynsförhandlingarna om inrättande av en ny EU-myndighet för e-komfrågorna. De flesta medlemsländerna har inte kunnat se något behov av en sådan myndighet. Någon mer substantiell diskussion om förslaget har inte förekommit i rådet. Sverige är ett av många länder som sagt sig inte stödja inrättandet av en sådan myndighet.

Vid rådsmötet ska vi tala om den här frågan under lunchen, men vi har inte fått något underlag i övrigt till lunchsamtalen. Förhoppningen är att vi kan hitta en annan modell för hur regleringsmyndigheten kan stärka sitt samarbete framöver i syfte att stärka harmoniseringen.

Anf. 17 CHRISTINA AXELSSON (s):

Vi går också på den budgetminimala linjen och anser att nya myndigheter får vänta.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen även i den frågan.

Vi går över till punkt 4, Maximal nytta av den digitala utdelningen i Europa. Det är en beslutspunkt. Den är ny i nämnden, men jag vill göra ledamöterna uppmärksamma på att det finns ett utlåtande från konstitutionsutskottet i den här frågan. Det kom med utskicket till ledamöterna i går. Det är utlåtande 2007/08:23. Det lades till handlingarna i kammaren den 10 april. Det behandlade just möjligheterna till utrymme för innovation och även olika sorters mobil-tv. Skriftligt underlag är utsänt.

Anf. 19 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Den i Sverige avslutade övergången från analoga till digitala tv-sändningar medför att mycket attraktiva radiofrekvenser frigörs. Den frigjorda frekvensen kallas den digitala utdelningen.

Kommissionen föreslår i sitt meddelande en samlad strategi på gemenskapsnivå för att dra största möjliga nytta av den digitala utdelningen. Strategin bygger på att identifiera frekvensband som ska reserveras för vissa typer av tjänster. Sverige har ett starkt intresse av att processen

att gå framåt med en harmoniserad användning av den digitala utdelningen i Europa fortskrider utan fördröjningar.

Vid rådet avser man att anta rådsslutsatser och antar att positiva slutsatser skulle vara till hjälp i detta. Det är därför kanske av större vikt att rådet kommer fram till antagandet av slutsatser än att det i varje del är optimalt från svensk synpunkt.

Regeringens målsättning är att få fram slutsatser som underlättar för andra medlemsstater att välja samma lösning som Sverige, och framför allt en uppdelning av det så kallade UHF-bandet i två delfrekvensband där 470–790 megahertz avsätts för tv-sändningar och frekvensbandet 790–862 megahertz används för andra elektroniska kommunikationstjänster.

Regeringen har också ett intresse av att betona vikten av att tempot i processen hålls uppe. Värdet av de frigjorda frekvenserna i Sverige är starkt beroende av hur många andra medlemsstater som antar en liknande lösning.

Anf. 20 PER BOLUND (mp):

Det står i den svenska ståndpunkten att det är av större vikt att man tar beslut snabbt än att det blir rätt, och då blir jag lite nervös. Jag vill veta lite grann hur stor förhandlingsmån regeringen har och vad man kan gå med på när man har den inställningen.

Jag skulle vilja få försäkras att man verkligen tar till sig de synpunkter som KU har kommit med i sitt utlåtande och ser till att fördelningen av radiofrekvenser verkligen leder till att vi får största möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet, att vi inte tummar på de principerna åtminstone.

Anf. 21 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag delar Per Bolunds uppfattning i hans inlägg, det ska bli spännande att få svar på frågorna.

Men jag vill också höra om Coreper hade det här uppe i går och om förslaget har kommit något längre än vad ministern läste i går i utskottet.

Anf. 22 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

KU:s underlag har vi inte tagit del av. Det är det första jag ska säga.

Vad gäller Coreper under gårdagen var frågan inte uppe, därav inte ytterligare information än det jag har lämnat till trafikutskottet. Som svar på Christina Axelsson: Vi hade en gedigen genomgång i trafikutskottet under gårdagen. Däremellan har inget hänt. Då blir det samma information som i dag hanteras i EU-nämnden.

Per Bolund frågade om det finns ytterligare förhandlingsutrymme, om jag förstod det rätt. I fråga om det aktuella läget överlämnar jag ordet till en medarbetare.

Anf. 23 Departementssekreterare KRISTIAN VIIDAS:

Det aktuella läget är det att ordförandeskapet har lämnat ett kompromissförslag som regeringen tycker är ganska bra. Det beror på att man har delat upp det digitala utdelningsfrekvensbandet i två delar, en del för tv och en del för andra tjänster, såsom vi har gjort i Sverige. Men kom-

missionens förslag var lite rörligare. Där vill man ha tre delband, det vill säga tv, mobil-tv och andra tjänster. Vi tycker att ordförandeskapets inriktning är bra och någonting som vi i stort sett kan stödja. Sedan skiljer det sig lite grann från regeringens inställning såtillvida att man inte har ett lika högt tempo för övergången i ordförandeskapets förslag som regeringen har. Om det skulle bli som ordförandeskapet förordar kan vi nog leva med det, även om det inte är precis såsom vi vill. Det skiljer sig ganska lite från regeringens inställning. Det är väldigt små skillnader. Det är svaret.

Anf. 24 CHRISTINA AXELSSON (s):

För det första tycker jag att det är anmärkningsvärt att regeringen inte har tagit till sig det konstitutionsutskottet har sagt i den här frågan.

För det andra tycker jag att det är svårt att ha ett samråd om man inte vet vad vi samråder omkring. Men man kan väl säga att vi har fått den här informationen. Man vet inte vilket förslag som kommer att läggas fram om det inte ens har nått Coreper.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Låt mig kommentera frågan om riksdagens inre liv, det ska regeringen inte behöva göra. Jag ska naturligtvis aldrig kritisera riksdagens fina konstitutionsutskott där jag själv är suppleant, men jag kan bara säga till er som sitter i KU aktivt och även till er i kulturutskottet som har IT-frågorna ibland, att det är mycket lättare om man meddelar sig till varandra, till både trafikutskottets kansli i riksdagen och Regeringskansliet när man har tyckt någonting. Då är det mycket lättare och kommer med i beredningen. Jag delar den synpunkten, och det ska inte regeringen kritiseras för alls. Det måste ankomma på politikerna i de respektive fackutskotten att se till att det kommer varandra och regeringen till känna.

Vad gäller sakinnehållet kan jag gå Christina Axelsson till mötes att om vi inte vet vad som händer på Coreper och regeringen inte har tagit del av KU-utlåtandet kan vi naturligtvis göra så att vi samråder i denna fråga skriftligt när vi har lite mer på fötterna. Då nickar statsrådet. Det har vi som praxis att göra då det är ganska långt till rådsmöten.

Jag ska ställa frågan till statsrådet först vad gäller hanteringen av samråd i frågan. Jag håller med om att vi inte kan göra så mycket mer i dag än att informera oss i frågan och sedan återkomma till själva samrådet.

Jag föreslår att vi gör så.

Anf. 26 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag vill bara säga att det är ett konstigt sätt att arbeta att man räknar det som ett inre liv när konstitutionsutskottet och andra utskott ger betänkanden och yttranden i olika EU-frågor. Jag tycker att det är regeringens plikt att veta vad som händer i riksdagen. Det kan knappast räknas som något inre liv.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Nej, men det som händer med utlåtanden från utskotten är att de läggs till handlingarna i kammaren. Det är inte min idé att det ska vara så, men det är inte direkt ett tillkännagivande såsom riksdagsordningen nu gäller. Men visst är det viktigt även för Regeringskansliet att hålla koll på det som läggs till handlingarna. Det ankommer på både sidor förstås.

Men jag vill ändå rikta den här uppmaningen till de berörda fackutskotten att se till att när man gör någonting och tar ett initiativ se till det når berörda. Det gäller även kammarens yttranden. Vi är inte en EU-institution, utan de skickas så småningom per brev, ofta sent, från riksdagsdirektören. Är det något man vet att man verkligen vill säga till kommissionen måste man bevaka det själv som ledamot.

Vi tar alla frågor som finns i dag och återkommer i den här frågan med samråd skriftligt före rådsmötet.

Vi tackar för informationen i frågan i dag.

Anf. 28 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Med anledning av förekommen diskussion här vill jag vara noga med att säga att jag är mycket intresserad av handlingar som konstitutionsutskottet lämnar i alla ärenden. Av egen erfarenhet tycker jag att konstitutionsutskottet i många sammanhang ska vara aktivt i frågorna. Vi har inte tagit del av detta, det har inte översänts till regeringen. Sedan må det vara en ömsesidig hantering av den här frågan.

Jag vill också vara mycket noga med att säga att jag lägger ett mycket stort arbete och mycket tid på att samråda, diskutera med trafikutskottets och andra ledamöter i riksdagen. Det kan också vara anmärkningsvärt att man inte i andra sammanhang har lämnat in eller tagit upp synpunkter till diskussion med mig, eftersom jag vistas så mycket i riksdagen.

Anf. 29 ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m):

Jag tänkte bara påpeka att det är oerhört viktigt med teknikneutralitet för att inte skapa onödiga begränsningar och för att undvika inlåsningseffekter när det gäller frekvenserna. Där måste det finnas utrymme för flexibla lösningar och tekniker som mest sannolikt ändå kommer att ändras med tiden.

Det är viktigt att behålla den här uppdelningen i två delar, en för digitala tv-sändningar och en för övriga elektroniska kommunikationer, inklusive mobil-tv, Internet, samtal och så vidare.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

En sista sak i ordningsfrågan. Vi har en föredragande KU-tjänsteman på plats, och enligt viskningar kanslipersonal emellan ska vi reda ut vad som har hänt mellan kanslierna för att om möjligt förbättra kommunikationen, även mellan konstitutions-, trafik- och kulturutskotten. IT-frågorna hamnar på alla dessa tre, kanske ännu fler ibland. Då är det viktigt att ingenting faller mellan stolarna. Kansliet lovar kolla det extra noga.

Anf. 31 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Det här kan inträffa när det blir en diskussion med anledning av vad som har varit uppe på Coreper och med anledning av att Coreper sker samtidigt som vi har våra sammanträden. Nu måste jag korrigera mig själv. Frågan var uppe under gårdagens Coreper. Jag ska lämna över till den som kan ge information om det som gavs för information på Coreper.

Anf. 32 Departementssekreterare KARIN BENGTSON:

Frågan var uppe tillsammans med lägesrapporterna på Coreper i går. Det är en okomplicerad fråga. Dock finns det en granskningsreservation kvar från en medlemsstat. Den är inte riktigt i mål ännu.

Men det är en granskningsreservation som jag tror att man kommer att lösa ut innan rådsmötet, vilket innebär att det vid mötet den 12 juni kommer att bli antagande av rådsslutsatser såsom vi har informerat om här. Det ändrar ingenting i sak. Men det var en behandling i går av den här frågan.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi även för den informationen och ber Regeringskansliet att skicka över den till nämnden så att vi har även det till handa. Du kan gärna berätta vilket land det var. Om det är ett mycket känsligt förhållande mellan oss och någon annan stat kan vi hemligstämpla det.

Vilket land var det som satte sig lite på tvären?

Anf. 34 Departementssekreterare KARIN BENGTSON:

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Anf. 35 CHRISTINA AXELSSON (s):

Om det var uppe då vet man vad det egentliga förslaget var för någonting, och då vet vi vad det är för någonting vi ska diskutera. Då undrar jag: Vad var det som var uppe? Hur ser det ut? Vad är tidsplanen? Vad är knäckfrågorna som vi inte tycker är så bra?

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Det skulle jag ändå vilja be Regeringskansliet att skriva ned och skicka över. Om det ändå är så att vi samråder skriftligt kan vi utbyta KU-utlåtandet och information om detta. Det är naturligtvis värdefull information för oss för att fatta beslut.

Anf. 37 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Det blir alldeles utmärkt.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Tack, då gör vi så och går nu över till punkt 5. Här finns det i alla fall ett utsänt meddelande kommissionen, och det ska antas slutsatser angående Europas digitala framtid.

Anf. 39 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Vid rådsmötet är avsikten att anta rådsslutsatser för en halvtidsöversyn av handlingsprogrammet för det europeiska informationssamhället, det så kallade I 2010. I 2010 är en del av Lissabonstrategin, och handlingsprogrammet stämmer i huvudsak väl överens med det svenska målet att Sverige ska vara ett hållbart informationssamhälle för alla.

Utvecklingen av informationssamhället går mycket fort. Av kommissionens meddelande framgår att 60 procent av de offentliga tjänsterna inom EU i dag finns helt tillgängliga online, och mer än hälften av EU-medborgarna använder Internet regelbundet. Kommissionen drar slutsatsen att politiken för informationssamhället i hög grad bidrar till Lissabonmålet om tillväxt.

Den övergripande inriktningen av handlingsplanen bedöms av kommissionen i halvtidsöversynen som giltig. I kommissionens rapport om Lissabonstrategin från 2007 bekräftas också informations- och kommunikationsteknikens stora betydelse för olika strukturella reformer som sker på EU-nivå.

Rapporten visar att hälften av EU-medlemsstaterna har stärkt sin forsknings- och IT-politik. Rapporten visar också att många delar av EU sacker efter när det gäller spridning av IT, vilket kan få långsiktiga effekter på tillväxtmöjligheter.

Under 2008 och 2009 kommer kommissionen att arbeta vidare och ta fram en ny plan för politiken för informationssamhället. Kommissionen ska dessutom förbereda en utvärdering av informations- och kommunikationspolitikens totala bidrag till tillväxten och den ekonomiska utvecklingen i EU.

Enligt kommissionen finns det två fundamentala frågor för att framtida strategier för informationssamhället ska lyckas, dels att se till att säkerställa så att IT utvecklar ländernas konkurrenskraft, dels att arbeta för att motverka tendenser till digitala klyftor mellan länder, regioner och personer.

Rådsslutsatserna innehåller även ett svenskt initiativ att vi under ordförandeskapet i EU år 2009 ska stå värd för en konferens där de långsiktiga och strategiska frågorna för informationssamhället efter år 2010 ska diskuteras.

Anf. 40 CHRISTINA AXELSSON (s):

Förutom det som ministern nu redogjorde för är det väl viktigt, precis som ministern sade i går i trafikutskottet, att lägga till att det är viktigt att vi fortsätter att ha ett hållbart informationssamhälle för alla. Det var vårt mål med IT-frågorna. Det är väl bra om ministern gör något inlägg eller något sådant och tar upp det. Det vore bra om det kan vara ett mål för hela EU.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 6 angående förordning om inrättande av en europeisk byrå för nät- och informationssäkerhet. Här finns det ett för-

Anf. 42 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Enisa är den europeiska byrån för nät- och informations-säkerhet. Den inrättades år 2004 för en period av fem år för att sedan utvärderas av kommissionen. Kommissionen har efter utvärderingen föreslagit att den slås ihop med den föreslagna myndigheten för elektroniska kommunikationer och att den därför får förlängt mandat med två år till år 2011. Medlemsstaterna har velat erbjuda den ytterligare ett år.

Detta ska möjliggöra en mer grundlig diskussion i rådet om vad vi vill göra med informationssäkerhetsfrågorna i EU framöver och hur en EU-myndighet kommer att passa in i detta. Liggande förslag är således att förlänga mandatet med tre år till år 2012, vilket betyder att kommissionen kommer att behöva presentera ett nytt förslag under nästa år. Regeringen anser att Sverige ska stödja detta.

Anf. 43 ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m):

Som statsrådet sade spelar Enisa en viktig roll i Europas IT-säkerhetsarbete speciellt när det gäller förebyggande åtgärder och informationsspridning. Jag välkomnar därför att Enisas liv ska förlängas. Men Enisa kritiserar ofta för sin ineffektivitet. Därför skulle det vara önskvärt att baserat på utvärderingen skapa en strategi för bättre kvalitet och effektivitet. Vi bör inte vänta till år 2012 för att kunna ställa högre krav på den ansvariga myndigheten.

Anf. 44 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Vi lyfte också upp den här frågan i utskottet i går. Det är viktigt nu att höra om ministern med anledning av det kommer att göra något inlägg under den här punkten om just att förbättra effektiviteten hos Enisa.

Anf. 45 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Det finns två delar i diskussionen om Enisa. Jag tror att det är viktigt att förstå att Enisa har inneburit att diskussionen om informationssäkerheten och själva informationssäkerheten har lyfts upp på dagordningen på ett helt annat sätt de senaste åren. Därav vikten av att man ser värdet av Enisa.

Den kritik som har lyfts fram har gällt administrativa frågeställningar. Den kan nog också vara så att diskussionen och kritiken har haft ett samband med att den är förlagd på Kreta och därmed har legat ganska långt från EU:s centrum. På så sätt har det också varit en del av kritiken.

Anf. 46 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det var viktig information om varför det kanske inte är så effektivt. Min fråga gällde om ministern tänker göra något inlägg här. Ett inlägg skulle kunna vara att man skyndar på utvärderingen av hur man ska göra med säkerhet och sårbarhet för framtiden och kanske kortar ned de tre åren. Bara för att man har sagt att det ska vara tre år behöver man inte ha

det i tre år om det inte är tillräckligt effektivt och bra. Man kan på olika andra sätt lyfta upp dessa ack så viktiga frågor.

Anf. 47 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Som jag sade i mitt anförande är anledningen till att medlemsstaterna har velat ge Enisa ytterligare ett år att därmed ska kunna ta en grundligare diskussion. Det är där diskussionen under ministerrådet kommer att ha sin fokus. Vi kommer att diskutera vad som ska gälla och hur vi ska hantera informationssäkerhetsfrågorna i EU framöver och hur en EU-myndighet kommer att kunna passa in i detta.

Anf. 48 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det är jättebra, ministern. Men nu vill jag fråga ministern om inte ministern kan göra ett inlägg under diskussionen och lyfta upp vikten av att man har ett mer effektivt arbete omkring dessa ack så viktiga frågor och att man på så sätt skulle kunna korta tiden på tre år. Min fråga var om ministern är beredd att göra ett inlägg.

Anf. 49 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Jag vet inte om det finns anledning att fortsätta en diskussion om jag ska göra inlägg med anledning av detta. Det är Sveriges ståndpunkt att vi ska ge ytterligare ett år just för att vi ska ta en grundlig diskussion mellan medlemsstaterna. Det är Sveriges ståndpunkt.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 7, Vägtransport. Sist vi talade om vägar i EU-nämnden var den 4 april. Då fanns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i frågan.

Nu har funnits och finns ett förslag till berörda förordningar på kansliet och säkert också på bordet. Såvitt jag vet ska punkterna 7 a, b och c diskuteras och fattas beslut om i klump. Underlag är utsänt.

Anf. 51 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Inledningsvis ska jag säga att när det gäller transportfrågorna som kommer att hanteras under fredagen kommer jag inte att vara närvarande på plats. Jag är närvarande under torsdagen.

Vi förväntas att nå en politisk överenskommelse om vägtransportpaketet i tre förordningar med samlade villkor om vad som ska gälla för att få tillträde till gods- och busstransportmarknaden och till yrket.

De två största utestående frågorna att enas om är fortfarande förslaget till definition av cabotage och nationellt register över vägtransportföretag. För att vi ska kunna enas om en kompromiss kommer det slovenska ordförandeskapet att presentera en pakettlösning inför rådsmötet, huvudsakligen för att tillmötesgå de medlemsländer som vill inskränka eller tvärtom utvidga kommissionens ursprungliga förslag till principer och definition av cabotage.

Det kvarstår också en hel del fotnoter i textförslaget. Ordförandeskapet avser att finslipa dokumenten men inte göra några stora föränd-

ringar inför rådsmötet. Regeringen är positiv till förslagets huvudinriktning vars syfte är att göra befintliga regler tydligare och begripligare och underlätta kontrollen av efterlevnaden. Det handlar helt enkelt om att underlätta för företagen att arbeta och verka på lika villkor inom EU.

Jag bedömer att underlaget är balanserat och att Sverige bör stödja texten för att få till stånd en politisk överenskommelse till rådet den 13 juni.

Anf. 52 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag antar att det inte har kommit fram något nytt i frågan om cabotage sedan vi fick samma information i går i trafikutskottet. Det är väldigt svårt att ha ett samråd när man fortfarande inte vet vad vi samråder om i den här frågan.

Jag skulle vilja be att vi också här får återkomma till ett skriftligt samråd i frågan eftersom det viktiga egentligen är registret och cabotaget.

Jag ser av anteckningarna från det förra mötet att England var de som drev på den här frågan. Det är angeläget att vi får vad vi ska samråda om.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Ledamöterna har fått de tre förslag till förordningar som kommissionen lagt fram. I den meningen finns det underlag till nämndens ledamöter. Därutöver samråder vi om regeringens ståndpunkt utifrån dessa. Det kan vi väl gott göra. Trafikutskottet hade information. Här samråder vi om själva beslutet

Anf. 54 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det vi ska besluta om vad gäller cabotaget är inte färdigt än säger ministern. Det är väldigt viktigt. Är det så att det står med att det ska vara tillfälligt och tre gånger under en sjudagarsperiod är det bra. Men vi vet inte om det gör det. Därför är det svårt att ha ett samråd när vi inte vet förslaget.

Anf. 55 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Precis som Christina Axelsson säger har jag gett en tydlig, bred och djup information till trafikutskottet under gårdagen.

Då informerade jag också om, precis som EU-nämndens ledamöter fick information om vid förra tillfället vi hade uppe frågan om cabotage. Det är ett grundförslag från kommissionen. Det är en definition som betyder tre resor under en vecka kopplat till internationell resa.

Det är det grundförslag som vi stöder. Sedan är det slovenska ordförandeskapet som har att arbeta fram; som gör att man, utifrån de ytterligheter som finns i båda riktningar, kan hitta en gemensam politisk överenskommelse. Det arbetet pågår nu med ordförandeskapet.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Jag får själv fråga: Hände det där något nytt i Coreper i går, eller är det utestående inför mötet nästa vecka?

Anf. 57 Kanslirådet CHARLOTTE OTTOSSON:

Det Coreper hade uppe i går var att anta rådsarbetsgruppens förslag till ställningstagande till Europaparlamentets alla förändringsförslag. I stort sett gick det ut på att man bara accepterar de förändringsförslag som är identiska med liggande förslag. Vi har inte rört oss någonstans i sakfrågan. Det var vad som hände på Coreper.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Om vi förstår tjänstemannen rätt kan det hända nya saker i veckan även i den här frågan, eller hur är det? Det vi behöver ta reda på är om det kommer att röra på sig materiellt och politiskt mellan Coreper i går och rådet. Då behöver vi ställa ut frågan och återkomma.

Anf. 59 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Det är helt riktigt. Om det kommer upp vid Coreper i nästa vecka, eftersom det finns ett ytterligare Coreper, återkommer vi med information om detta.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Det blir ett samråd.

Anf. 61 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Syftet är att samråda. Men vi vet inte om det kommer upp på nästa Coreper.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi kan fatta beslut på basis av det vi har underlag till. Vi har förslaget till förordningar, regeringens här angivna ståndpunkt och resultaten från Coreper i går. Det ska räcka för att fatta beslut i dag om regeringens här angivna ståndpunkt. Om det finns anledning att ändra den om det till exempel kommer upp på Coreper igen får vi be att samråda skriftligt.

Vi är då på punkt 8, Provning av motorfordons och tillhörande släpfordons trafiksäkerhet. Här finns det ett förslag till allmänna riktlinjer utsänt från kommissionen. Frågan är i övrigt ny i nämnden.

Anf. 63 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Vid rådsmötet förväntas vi enas om en allmän inriktning om det omarbetade förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om provning av motorfordons och tillhörande släpfordons trafiksäkerhet. Kontrolldirektivet har ändrats så många gånger att direktivet av tydlighetsskäl inte bara kan kodifieras, utan bör omarbetas. Förslaget innebär alltså inte någon ändring i sak men en förenkling och ett förtydligande av kontrollbesiktningsdirektivet.

Regeringen är positiv till förslaget och föreslår att Sverige ska stödja detta.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 9, Fleråriga kvalitetsavtal för järnvägsinfrastruktur. Även i denna fråga informerades trafikutskottet i går. I nämnden är frågan däremot ny, och underlag är utsänt.

2007/08:36
4 juni

Anf. 65 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Kommissionen presenterade i februari 2008 ett meddelande om fleråriga kvalitetsavtal för järnvägsinfrastruktur. När det gäller tillhandahållande av infrastruktur ska det med hänsyn till vederbörlig säkerhet ske så billigt som möjligt enligt gällande direktiv. Det kan ske antingen genom att infrastrukturägaren tecknar ett flerårigt kvalitetsavtal med infrastrukturförvaltaren eller genom inrättade av lämpliga kontrollåtgärder till vilka tillräckliga befogenheter är knutna.

I Sverige uppfyller vi det senare kravet genom offentligt reglerad styrning av Banverket.

Kommissionens meddelande handlar om den första situationen, då ägare av järnvägsnätet valt att lägga ut förvaltning av infrastrukturen på ett privaträttsligt subjekt under minst tre år, till exempel på ett privat företag. Meddelandet skulle ha kunnat innebära problem för Sverige eftersom ett civilrättsligt avtal mellan staten som infrastrukturägare och Banverket som infrastrukturförvaltare skulle kräva förändringar i grundlagen. Även förslaget om att infrastrukturförvaltaren åtar sig att förvalta resurser under mer än tre år skulle kunna medföra förändringar i budgetlagen och övriga kontrollfunktioner.

Genom att regeringen nu agerat och belyst dessa problem har handlingar med rådet klarlagt att ingen begränsning av möjligheterna att välja mellan fleråriga kvalitetsavtal eller annan styrning kommer att ske. Slutsatserna som ordföranden lagt fram för beslutet i rådet behandlar därför i huvudsak utformningen av och villkoren för de fleråriga kvalitetsavtalen, och de innehåller inte någon begränsning av nuvarande regleringsform mellan infrastrukturägare och infrastrukturförvaltare. Därmed kan Sverige fortsätta tillämpa kontrollåtgärder med tillräckliga befogenheter för styrande av Banverket med årlig budgettilldelning.

Genom slutsatserna välkomnar man också att åtgärder på gemenskapsnivå genomförs för att förbättra infrastrukturförvaltningen inom EU, där även åtgärder inom medlemsstaterna och infrastrukturförvaltningen är nödvändiga.

Med det här resultatet avser jag därför att stödja slutsatserna.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Jag vill gärna uppmärksamma nämndens ledamöter på att det finns en reviderad rådspromemoria där detta har förtydligats vad gäller svenska regler och förslagets effekter på dessa beträffande just det här med Banverket och de banor som inte förvaltas av Banverket. Detta finns på bordet för er som vill titta närmare på det. Det har jag förstått att vissa vill.

Anf. 67 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Ja, vi hade också den här frågan uppe på samma sätt i går. Men i de kansli kommentarer vi har fått står det att Finland och Sverige begärde förtydligande i frågan om fortsatta möjligheter att välja mellan fleråriga kvalitetsavtal. Är det så att Finland också är tillgodosett beträffande de punkter som är ändrade?

Jag lyfte upp i trafikskottet i går – det är väl viktigt att ta med det här också – att vad gäller konsekvenserna kommer det här att få bärighet också på det kapillära järnvägsnätet, som många gånger kan vara kommunägt eller något annat. Det kan få följder, och jag tror att vi väl kommer att kunna klara av de följderna om jag förstod ministern rätt i går, men det är väl ändå viktigt att påpeka det.

Anf. 68 EVA OLOFSSON (v):

Diskussionen om det kapillära nätet var ju uppe, men jag vet inte om vi i Vänsterpartiet blev helt kloka vad gäller hur det skulle påverkas av det här. Det är ju väldigt viktigt att gods går på järnväg, även stickspår från industrier och annat, och inte förs över på biltransporter. Finns det något mer att säga beträffande om det här påverkar det kapillära nätet eller inte?

Anf. 69 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Vad gäller det finska intresset i den här frågan och om man från Finlands sida är nöjd kan inte jag gå i god för, utan det kan den finske ministern svara på.

Vad gäller funderingar kring det kapillära järnvägsnätet är det snarare avtalsformen som antagligen får ses över. Det är inte det kapillära järnvägssystemet som sådant, utan det är att avtalen i sig kanske måste vara tydligare formulerade med anledning av fördelningen mellan förvaltning och finansiering. Det gäller alltså avtalsformen, och motsvarande gäller när man tittar på avtal vad gäller Inlandsbanan och Öresundsbron. Där kan det också bli effekter på avtalet som i så fall kan leda till tal om en omreglering av avtal. Men det är för tidigt att säga det nu.

Anf. 70 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag blir lite förvånad när ministern svarar att man får ta kontakt med Finland för att höra vad de tycker om det här. Enligt de papper vi har ska det här antas med konsensus, det vill säga enhällighet, och då är det ju viktigt att man också har de kontakterna. Eftersom det nu är Sverige och Finland som har begärt det här förtydligandet är det ju viktigt att vi också vet vad Finland tycker inför ministerrådsmötet.

Anf. 71 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fortfarande kan jag inte säga något om Finlands resonemang specifikt. Det är ett enstämt förhållningssätt i rådet. Det är det besked jag kan ge.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Då vet vi det och får fatta beslut för dagen här om den svenska regeringens ståndpunkt. Då sammanfattar jag med att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till de intermodala transporterna och transportnäten. Här har inkommit en ny handling till punkt 10, "Främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon". Där fanns det lite oklarheter så sent som i går om hur rådet skulle behandla frågan. Nu föreligger det ett reviderat direktivförslag och förslag till allmän riktlinje på bordet, antar jag, även

om jag fick det i handen. Så det kan ni specialister gå och hämta om ni vill, och under tiden lyssnar vi på vad statsrådet vill tillägga till det skriftliga underlag som vi också har fått.

2007/08:36

4 juni

Anf. 73 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Redan 2005 presenterade kommissionen ett förslag till direktiv om främjande av rena vägtransportfordon genom offentlig upphandling. Det förslaget var begränsat till tunga fordon och innebar att för offentliga organisationer och företag skulle 25 procent av de tunga fordon som upphandlas uppfylla normer för miljövänligare tunga fordon. Förslaget mötte dock kritik, och därför har kommissionen lagt fram ett ändrat förslag som nu ska behandlas av rådet. Förslaget rör dels myndigheter och enheter som upphandlar fordon eller kollektivtrafiktjänster, dels kollektivtrafikoperatörer som gör fordonsinköp. Direktivens mål är att främja marknadsintroduktion av rena och energieffektiva fordon.

I förhandlingarna har vi från svensk sida drivit frågan att direktiven även ska ha det vidare syftet att bidra till gemenskapens miljö-, klimat- och energipolitik. Som det nu ser ut i förhandlingarna har vi nått framgång i den här frågan.

Detta ändrade direktivförslag innebär numera inget krav på en viss andel miljövänliga fordon av viss euroklass. Förslaget innebär i stället att utöver fordonets inköpspris ska även externa miljökostnader för fordons hela drifttid beaktas. Konkret gäller det för bränsleförbrukning, koldioxidutsläpp och vissa luftförorenande ämnen, men även andra miljöparametrar kan läggas till.

Den senaste versionen av förslaget ger en valmöjlighet att arbeta med tekniska standarder och miniminivåer, det vill säga den metod som används i Sverige. Detta underlättar en implementering med fortsatt hög eller höjd miljöambition.

Vissa medlemsstater men även kommissionen har önskat stor detaljreglering och stor harmonisering, ibland på miljömässigt låg nivå, utifrån svensk ståndpunkt. Andra medlemsstater, däribland Sverige och den svenska regeringen, har önskat hög miljöambition, alternativt ett relativt större mått av flexibilitet, så att inte direktivets utformning innebär sänkta utan höjda miljöambitioner.

Som det nu ser ut i förhandlingarna har vi haft framgång med även den här frågan. Att som upphandlingskriterium tillämpa livscykelkostnad för bränslekostnaden och inte enbart inköpspriset innebär en potentiellt betydande besparing för upphandlande myndigheter, enheter och operatörer som inte redan tillämpar det här, vilket borde innebära en självklart god hushållning för var och en. Att som upphandlingskriterium tillämpa övriga externa föreslagna miljökostnader innebär en samhällsekonomisk besparing och bidrar till klimat- och miljöpolitiken genom att fler nya bilar med bättre miljöegenskaper kommer att vara i drift under många år.

Enligt min mening är det här direktivet en mycket tydlig signal på europeisk nivå till fordonsindustrin att fordon som uppfyller höga miljökrav prioriteras, vilket innebär att det blir mer intressant och lönsamt för fordonsindustrin att ta fram och tillhandahålla sådana fordon. För upphandlande myndigheter, enheter och kollektivtrafikoperatörer men även för andra konsumenter bör detta innebära att sådana fordon därigenom kan säljas till ett förmånligare pris.

Det här var uppe på Coreper i går. Allt av vikt har lösts ut, förutom någon fråga. Jag överlämnar därmed ordet till Kjell Avergren.

Anf. 74 Ämnessakkunnige KJELL AVERGREN:

Frågan var uppe i går på Coreper. I princip alla frågor som det fanns fotnoter till är avklarade. Alla har gått enligt den mening som den svenska regeringen har framfört.

I sista stund kom ett medlemsland in med en punkt om att det här borde harmoniseras med eurovinjetten. Det har de bara signalerat. De ska ta fram ett förslag inför rådet.

Såvitt vi kan bedöma är det inte en punkt som kommer att ställa till det på något sätt i sak. I princip har det alltså gått väldigt väl i Coreper.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Får vi fråga lite mera? Vilket land var det och vad vill de? Kan vi få lite tydligare uppgifter?

Anf. 76 Ämnessakkunnige KJELL AVERGREN:

Det var Tyskland som signalerade ett tillägg som handlade om, såvitt jag förstår, en viss harmonisering med eurovinjettdirektivet.

I sak är det inget som Sverige har någonting emot, men vi känner inte till den slutliga utformningen av detta eftersom de inte har skrivit och lämnat in det. Det är en sak som de kom in med i sista stund.

I övrigt följer det helt och hållet den handling som ni fick utdelad här inför Coreper. Alla fotnoter är däremot borta. De är avklarade.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi väl påminna oss och varandra om att det viktiga för oss att känna till är regeringens ståndpunkt. Är det någonting i det som skedde på Coreper som förändrar regeringens ståndpunkt? Vad som sedan händer på rådet vet vi ju aldrig i förväg, så att säga, men det är viktigt för oss att ta reda på när vi samråder här.

Anf. 78 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Just nu vet vi ju inte om Tyskland kommer med något ytterligare underlag eller förslag. Men det som hittills har resonerats om från tysk sida innebär inte att vi behöver ändra vår ståndpunkt.

Anf. 79 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag tycker att det här förslaget i stora drag ser bra ut. Jag har mest bara en kontrollfråga.

Sverige har tidigare haft stora framgångar med riktad offentlig teknikupphandling där man samordnar flera offentliga aktörer och beställer in varor som ännu inte finns på marknaden men som har bättre miljöprestanda än det som kan levereras i dag. Det finns flera exempel. Ett exempel är när vi fick in den första mellanklassbilen som gick att köra på etanol, Ford Focus. Det var resultatet av en sådan riktad offentlig teknikupphandling.

Det står varken att det finns några hinder eller att det finns möjligheter för riktad offentlig teknikupphandling här. Jag vill gärna veta att det

inte blir något besvär, utan att man fortfarande kan begära in offerter på teknik som ännu inte finns på marknaden.

2007/08:36
4 juni

Anf. 80 CHRISTINA AXELSSON (s):

Det är angeläget att vi får det senaste dokumentet inför rådsmötet. Jag tror inte, av det jag har hört, att det innehåller något som ska föranleda att vi anmäler avvikande mening, men jag vet ju inte riktigt vad det innehåller.

Jag vill ta upp något som är viktigt. Det står här om konsekvenser att man ska se över lagen om offentlig upphandling, men det är väl viktigt att man också tittar på försörjningslagen. Det kan ju kanske behöva bli vissa konsekvenser där också. Jag vet dock icke.

Anf. 81 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Som svar till Per Bolund: I dagsläget finns det inga hinder utifrån den nationella hanteringen. Kjell Avergren kanske har ytterligare och fördjupande information.

Anf. 82 Departementsrådet KJELL AVERGREN:

Vad vi kan bedöma, och vi har talat med våra upphandlareexperter, ska det inte finnas några hinder där. Det är alldeles riktigt, och det har vi också skrivit, att det kan vara fler lagstiftningar. Vi har inte specifikt nämnt just den lagstiftningen, men vårt rättssekretariat får titta på exakt vilka lagar som behöver ändras.

Anf. 83 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Jag vill bara välkomna regeringens arbete på det här området och uttrycka min tillfredsställelse med att Europa och EU-systemet inser vikten av att arbeta på hela bredden för att vi ska kunna nå de ambitiösa målsättningar som har antagits av Europeiska rådet. Då krävs den här typen av arbete sektorsvis och på många olika områden. Det är viktigt att vara vaksam på att arbetet förs framåt hela tiden, så tack för ert arbete.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Vi har ett skriftligt underlag, vi har hört regeringens ståndpunkt och vi har fått en rapport från Coreper. På basis av det vill jag sammanfatta med att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Skulle det tillkomma något oväntat som föranleder ändring av regeringens ståndpunkt får ni återkomma.

Vi är nu klara med punkt 10 och går över till den enligt mina noteringar eventuella punkten 11 om transportfördrag för västra Balkan. Frågan anmäldes som en informationspunkt på EU-nämnden den 4 april. Det finns en hemligstämplad handling på bordet för er som vill titta närmare på den.

Anf. 85 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Länderna på västra Balkan och kommissionen undertecknade 2004 ett avtal om utveckling av ett huvudnätverk för regionala transporter.

Som ett resultat av de lyckade förberedande samtal som förts mellan parterna begär kommissionen att få förhandlingsdirektiv för ett fördrag om upprättande av en transportgemenskap på västra Balkan.

För regeringen och för Europa är det av stor politisk vikt att uppnå stabilitet i regionen. En förutsättning för att lyckas med det är att stärka det regionala samarbetet på västra Balkan. Det mest verkningsfulla är då att få till stånd konkreta samarbetsprojekt för att förbättra relationerna mellan länderna.

Ett av de viktigaste områdena för sådana projekt är transportområdet. Samarbete på detta område ger en god grund för en utveckling mot politisk stabilitet, säkerhet samt ekonomisk och social välfärd i denna del av Europa och för ländernas närmande till EU.

Samtidigt är det viktigt att etableringen av en integrerad transportmarknad sker stegvis och kännetecknas av miljömässig hållbarhet, vilket också förslaget ger klart uttryck för. Fortfarande finns sådana skillnader i infrastruktur och lagstiftning som motiverar en inriktning mot en gradvis anpassning av regelverk och utbyggnad.

Regeringen anser därför att Sverige bör stödja förslaget till förhandlingsdirektiv för kommissionen.

Anf. 86 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag vill bara lyfta fram den sista delen om miljömässig hållbarhet. Det är en väldigt viktig del. Vi måste se till att de långsiktiga planerna för infrastrukturen också stämmer överens med det klimatpaket som EU har lagt fram, för vi måste minska utsläppen radikalt. Det gör att vi i alla sådana här planer, oavsett var i Europa det gäller, måste prioritera mer hållbara transportslag.

Här har Sverige en viktig roll, eftersom vi har en betydligt högre andel järnvägstransporter av till exempel gods än resten av Europa, trots att vi ligger i utkanten av Europa. Därmed tror jag att vi kan ha en stark röst för att visa på att det faktiskt finns möjlighet att välja andra transportslag, och det är viktigt att vi använder den rösten.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går nu vidare till luftfart, yttre förbindelser. Där finns punkterna 12 a och 12 b angående förhandlingar med dels Australien, dels Nya Zeeland om övergripande lufttransportavtal. Även här finns det hemliga handlingar på bordet.

Anf. 88 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Under den här punkten ska rådet behandla ett förslag om att kommissionen förses med ett mandat att inleda luftfartsförhandlingar med Australien respektive Nya Zeeland.

Ett omfattande luftfartsavtal med Australien respektive Nya Zeeland skulle enligt förslaget ge möjlighet att skapa ramar för en konstruktiv utveckling av luftfartsrelationerna mellan gemenskapen och dessa länder de närmaste åren.

Dessa ramar ska grundas på allmänna rättigheter och skyldigheter som bland annat innebär samarbete som rör luftfart, flygsäkerhet och

miljöskydd. Avtalen ska syfta till en ömsesidig och hållbar marknadsöppning åtföljd av rättsligt samarbete för att uppnå harmonisering av lagstiftningen.

Enligt de föreslagna förhandlingsdirektiven ska avtalen innehålla stränga krav på flygsäkerhet och luftfartsskydd, säkerställa flexibiliteten för EU att vidta åtgärder på miljöområdet och ge båda sidors flygbolag rätt att etablera sig på motpartens territorium. Avtalen ska också innehålla miljöbestämmelser enligt vilka Australien och Nya Zeeland ska samarbeta med EU om minskning av utsläppen av växthusgaser från flyget, antingen genom att dessa länder deltar i det europeiska systemet för handel med utsläppsrätter avseende luftfarten eller genom att dessa länder inför sina egna system vilka kan betraktas som likvärdiga med de europeiska.

Kommissionen ska regelbundet rapportera tillbaka till rådet om hur förhandlingarna fortskrider. Vid förhandlingarna ska kommissionen biträdas av en särskild kommitté bestående av representanter för medlemsstaterna.

Ett gemenskapsavtal kommer att ersätta relevanta delar av medlemsländernas bilaterala luftfartsavtal med Australien och Nya Zeeland.

Regeringen avser att i rådet stödja kommissionens båda mandat.

Anf. 89 EVA OLOFSSON (v):

Vi vet att flyget släpper ut mycket som är miljöförstörande och att vi måste minska både flygets omfattning och utsläppen om vi ska klara klimatfrågan. Ministern tog i sin redogörelse upp ett antal frågor där miljöfrågan lyftes fram.

Jag vill ställa en fråga: Är det risk för ökad flygtrafik här? Kommer miljöfrågorna i avtalet att räcka till för att se till att utsläppen från flyget inte ökar?

Anf. 90 PER BOLUND (mp):

Min fråga ligger i linje med den förra frågan. Vi vet att Open Skies-avtalet som har slutits med USA ökade flygtrafiken rejält mellan de båda regionerna och att de ökade utsläppen till följd av avtalet kommer att äta upp hela den minskning av koldioxidutsläppen som kommer av att flyget kommer in i handelssystemet inom EU. Därför är det från vår synvinkel väldigt viktigt att varje avtal som leder till ökad flygtrafik, vilket det här säkerligen också kommer att göra, måste följas av åtgärder för att på allvar minska utsläppen.

Vi tycker att det minsta man kan kräva är att man i ett bilateralt avtal, som det här handlar om, tar med en skatt på flygbränsle. När det gäller de internationella avtalen om flygning finns det inget som hindrar att man har ett bilateralt avtal om flygskatt mellan nationer och regioner. Jag tycker att det borde vara Sveriges linje att en skatt på flygbränsle ska tas in i avtalet.

Anf. 91 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru ordförande! Jag tycker att det är viktigt att se att ett avtal mellan EU och Australien och Nya Zeeland har en mycket tydlig miljöinriktning. Även om vi alla är mycket införstådda med flygets miljöpåverkan är det höga ambitioner med detta avtal, som innebär att man antingen

ingår i det gemensamma utsläppsrättsavtalet eller att man skapar egna system. Bara det är en otroligt viktig signal om att klimatutmaningarna tas på allvar. Det ser jag som en oerhört viktig faktor i det ömsesidiga avtalet.

Skattedelen på flygbränsle ligger utanför.

Anf. 92 Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG:

Det är riktigt att själva beskattningsfrågan ligger utanför. Däremot framgår det tydligt av mandatförslaget att avtalet inte får förhindra beskattning av flygbränsle.

Anf. 93 PER BOLUND (mp):

Jag vill bara signalera att jag inte tycker att de åtgärder som har vidtagits är tillräckliga och vill anmäla avvikande mening till protokollet.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finns det en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende, men med avvikande mening från mp.

Punkt 13, Övriga frågor, är informationspunkter. Underlag är utsänt. Vi tackar för informationen om dessa frågor.

Vi är nu klara med TT-agendan, som vi kan kalla den. Kvar på den blå agendan står eventuella A-punkter. Har vi några sådana? Nej. Vi tackar för i dag och önskar lycka till på rådet. Vi hörs om det händer något oväntat innan dess, för det är en tid kvar.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Kära kolleger! Vi säger nu god förmiddag och välkommen till socialminister Göran Hägglund med medarbetare, som är här för att prata med oss om punkt 2 på den gula agendan, nämligen Epscorådsfrågorna i hälsodelarna. Som vi brukar göra drar vi den rätt brokiga rådsagendan upp och ned flera varv med respektive ansvarig minister.

Först ska vi ta en Hägglundsk återrapport, inte från den 29 februari, för det gör statssekreterare Kashefi senare enligt mina noteringar, däremot från det informella rådsmötet den 17 april. Underlag är utsänt.

Anf. 96 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Vi hade ett informellt möte i Brdo i Slovenien den 17 och 18 april. Den kanske stora saken där var att man fick träffa den nya kommissionären. Ni vet ju att den tidigare kommissionären lämnade kommissionen för att bli utrikesminister i sitt hemland Cypern. Vi fick i stället träffa den nytillträdde kommissionären Androulla Vassiliou. Hon fick presentera lite grann av sitt program och idéerna för sitt mandat. Hon upprepade närmast ordagrant det som hon hade sagt inför Europaparlamentet, så man klarade att hålla sig kvar på stolen under själva föredragningen. Hon sade naturligtvis att hon stod fast vid ambitionen att presentera ett förslag till direktiv om patienters rätt vid gränsöverskridande vård innan sommaren. Det var ju där som spänningen i någon mån hade funnits.

I övrigt diskuterades förstas också ett antal angelägna frågor. Det handlade om cancer. Det handlade om hälsostrategin. Det handlade om antimikrobiell resistens, som ju är en stor fråga för oss i Sverige men ingalunda mindre på kontinenten. Inte minst i Medelhavsområdet är det en jättestor fråga.

När det gäller cancerdiskussionen fokuserades väldigt mycket på vad som bör ingå i en framtida handlingsplan mot cancer på EU-nivå. Man kan säga att medlemsstaterna generellt gav stöd för ett fördjupat samarbete på området men hade skiftande åsikter om vad som bör ingå i en sådan här handlingsplan.

Europaparlamentets idé om att inrätta en interinstitutionell arbetsgrupp fick inget stöd av medlemsstaterna, trots att kommissionen som sådan inte helt stängde dörren. Det var nog ingen av medlemsstaterna, tror jag, som stöttade den idén.

Det slovenska ordförandeskapet fick stöd för den föreslagna strukturen för genomförandet av EU:s hälsostrategi som innebär att nuvarande arbetsgrupper inom råden utnyttjas i det fortsatta arbetet. Den inkommande ordförandeskapstrion markerade att vi var beredda att föra arbetet vidare när den här strukturen väl var på plats.

Vi hade också besök av ECDC:s generaldirektör Zsuzsanna Jakab som presenterade en lägesbeskrivning när det gäller frågan om antimi-

krobiell resistens i EU. Hon konstaterade att trots rekommendationerna från 2002 om restriktiv användning av antibiotika ökar resistensen på många håll inom EU. Perspektivet förvärras ytterligare något genom att vi ser väldigt få nya innovativa läkemedel i pipeline på just det här området.

Återigen vill jag säga att den inkommande ordförandeskapstrion kom överens om att vi alla stödde Sloveniens initiativ att lyfta upp frågan på dagordningen och förklarade att vi är beredda att arbeta vidare med den här frågan under de kommande åren. Den kommer verkligen att finnas högt på agendan, tror jag.

Alkohol diskuterades också. Man hade haft en konferens i Barcelona om kapacitetssuppleering på alkoholområdet. I det sammanhanget berättade jag om Sveriges planer att lyfta fram de här frågorna under det svenska ordförandeskapet 2009, vilket välkomnades av kommissionen.

Det var väl i korta ordalag vad vi gjorde.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

En skriftlig rapport från detta är också utsänd. De allra flesta frågor som socialministern nämnde kommer tillbaka. Diskussionen om dem tar vi förslagsvis då. Men är det några frågor om det gångna mötet får ni så klart ställa dem nu.

Anf. 98 EVA OLOFSSON (v):

Ministern sade att innan sommaren skulle rörlighet över gränserna för patienter komma upp. Den information som jag har sett i det nyhetsbrev som kom från Barroso är att det skulle vara i juli eller början av september. Har det alltså ändrat sig?

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Det är en typiskt sådan fråga som kommer tillbaka alldeles strax. Den återkommer vi förslagsvis till.

Vi lägger rapporten från det gångna rådsmötet till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför det kommande mötet. Där ska jag anmäla att socialförsäkringsutskottet informerades i sina punkter i går. Socialutskottet tänker göra det i morgon. Det är kul för dem, höll jag på att säga. Det ligger alltså inte riktigt till grund för nämndens samråd i dag, men det kan naturligtvis vara bra att veta i alla fall.

Om jag är rätt informerad är den första Hägglundska beslutspunkten nr 13, Minskning av cancerbördan. Här ska det antas slutsatser. Underlag är utsänt.

Anf. 100 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Jag tänkte egentligen inte säga någonting. Det tycks nu vara så att vi är framme vid en situation där vi är överens om tagen helt och hållet. Vi har ju varit angelägna, precis som många andra länder, att det som görs på EU-nivå ska vara sådant som inte görs på nationell nivå utan det ska vara sådant som kan tillföra nationerna någonting. I dag är vi så långt framme att jag inte ser några problem med den punkten alls.

Anf. 101 MARINA PETTERSSON (s):

Jag vill ändå ställa en fråga till ministern när det gäller den i Sverige aktuella frågan om vaccin mot livmoderhalscancer. Har den frågan varit uppe eller kommer den att tas upp?

Anf. 102 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Jag ser att det i rådsslutsatserna på s. 130 punkt 10 står att man inser att utvecklingen av profylaktiska vacciner har öppnat ett nytt område inom cancerförebyggande.

Det är en ganska försiktig skrivning, men jag antar att man tänker sig att länderna ändå ska jobba utifrån de forskningsresultat som har visat de positiva effekterna av den förebyggande vaccineringen. Men det kan vara intressant att höra lite mer om hur diskussionen gick kring detta.

Anf. 103 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Det är rätt som beskrivs här att den här frågan kommer att beröras. Men i det förberedande arbetet kan jag säga att man har säkerställt sådana skrivningar som gör att det finns gott om utrymme för medlemsstaterna att själva arrangera det här på det sätt som man finner vara lämpligast. Jag tror ju att det är den modell som är den kloka att hålla fast vid, att vi inte bestämmer på EU-nivå hur det bör vara utan att skrivningarna är lösliga, och bör så vara, för att möjliggöra för medlemsstaterna själva att bestämma.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Vi kan sammanfatta med att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 14, Antimikrob resistens. Även där ska det antas slutsatser. Underlag är utsänt.

Anf. 105 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Också här är det så att vi tänker stödja det som har vuxit fram tillsammans, bland annat genom ett expertmöte som har ägt rum. Som jag nämnde också inledningsvis har vi i den inkommande trojkan i form av Frankrike, Tjeckien och Sverige pratat oss samman och sagt att vi avser att fortsätta satsa på den här frågan under vårt ordförandeskap. Från svensk sida har vi markerat att vi vill lägga lite extra vikt vid utvecklingen av nya läkemedel på det här området så att det inte försvinner bort. Jag tror att vi kanske också har en del naturliga förutsättningar som gör att vi i bästa fall kan lyckas väl där.

Men det är ju oerhört viktigt att det här arbetet sker metodiskt i alla medlemsstater. Ett medlemsland som sköter sitt hjälper inte. Två som sköter sitt hjälper inte. Det är bra men det löser inte problemet. Det fordras att alla arbetar konsekvent och medvetet för att hålla tillbaka inte minst de slentrianförskrivningar som sker i alltför stor utsträckning.

Anf. 106 MARINA PETTERSSON (s):

Fru ordförande! Det är en jätteviktig fråga, och det är ett väldigt allvarligt globalt bekymmer. När Sverige under det svenska ordförandeskapet avser att sända tydliga signaler undrar jag lite grann om ministern

kunde förklara lite mer vad de tydliga signalerna ska innehålla. Är det ekonomiska incitament för att forskning och läkemedelsindustri ska driva på och få fram ny antibiotika? Det finns ju också en risk för att läkemedelsindustrin inte på allvar ser de här farhågorna själv eller tar tillräckligt mycket initiativ för att få fram ny antibiotika.

Anf. 107 EVA OLOFSSON (v):

Vi tar som sagt upp de här frågorna i socialutskottet i morgon, men jag tycker att det är väldigt bra att Sverige lyfter fram den här frågan extra under ordförandeskapet.

Jag vill också anknyta till det som Marina Pettersson tog upp, för professor Otto Cars, ordförande för Strama, har ju varit i socialutskottet och föredragit den här problematiken. Min första fråga är egentligen: Räcker de här rådsslutsatserna? Bedömer ministern att det pågår ett arbete med sådant allvar att det räcker?

Den andra frågan anknyter till nya läkemedel. Professor Cars var väldigt tydlig med att han inte såg att de skulle växa fram eftersom det inte fanns tillräckligt mycket vinst för läkemedelsindustrin. Det är väldigt dyrt, och dessutom ska man försöka begränsa användningen. Det är likasom inget bra vinstkoncept. Ministern pratar ju om att lägga tyngdvikten vid nya läkemedel. Kan du säga något mer om hur du tänker där?

Anf. 108 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Det är jätteviktiga frågor som har tagits upp här. Man ska inte ta i och låta domedagsmässig, men det här är av enormt stor betydelse. Om man inte förmår att med insatser stävja det här tidigt kan det accelerera till att få enorma proportioner som inte minst drabbar barn och äldre människor som är lite mer sårbara. Därför är det av oerhört stor betydelse att vi lyckas.

Jag tror att det som är grunden hela tiden är att vi är mer återhållsamma när det gäller förskrivningen av antibiotika. Det är en väldigt viktig sak. Men det arbetet kanske inte räcker, utan det fordras andra saker också. Då beskrev jag tidigare att just utvecklingen av nya läkemedel är en mycket central sådan fråga.

Det finns en del resurser avsatta redan i dag inom EU:s sjunde ramprogram för forskning och teknisk utveckling, det vill säga avsatt i den meningen att man har sagt att hälsa är ett prioriterat tematiskt område. Särskilda medel har avsatts för forskningsinsatser kring infektionssjukdomar. Det är ett område som vi särskilt vill uppmärksamma. Det är säkert så att det inte finns en enda bra lösning utan det handlar om många olika saker. Men det är naturligtvis en resurskälla att ösa ur.

Det övergripande syftet måste vara att reducera utvecklingen när det gäller spridningen av infektioner där de är resistent mot våra läkemedel. Vi kan göra en del nationellt, men det finns nog ett extra värde på EU-planen.

Utöver det kan det sägas att WHO också spelar en roll i det här sammanhanget. Detta är tyvärr inte bara en europeisk fråga utan också en fråga som har global karaktär.

Anf. 109 MARINA PETTERSSON (s):

Det är väldigt viktigt att så omfattande insatser som möjligt görs. Jag undrar varför inte Sverige kan driva på redan nu och skjuta fram frågan redan nu? Varför vänta till ordförandeskapet?

2007/08:36

4 juni

Anf. 110 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Det är nog inte så att vi väntar till ordförandeskapet. Men när man innehåller ordförandeskapet har man en ännu starkare möjlighet att driva på agendan. Därför har vi varit tidigt ute för att tillsammans med de andra länderna i den inkommande trojkan få upp den här frågan på dagordningen.

Sedan har vi sagt att vi särskilt vill lägga vikt vid utvecklingen av nya läkemedel under vårt ordförandeskap. Men det innebär inte att vi avstår från att driva på i avvaktan på att vi bär stafettpippen. Men då har vi ändå en särskild möjlighet.

Anf. 111 EVA OLOFSSON (v):

Det är självklart viktigt att hålla tillbaka användningen när det gäller människor, men även när det gäller djuruppfödning och för sällskapsdjur, som har tagits upp. Det är naturligtvis så att även om EU jobbar bra, som ministern sade, måste man jobba över hela jordklotet med det här.

Det jag funderar lite på är att vi skulle lägga tyngdpunkten på nya läkemedel. Just problematiken att det kanske inte kan läggas över på läkemedelsbolagen skulle jag vilja höra om ministern har någon mer synpunkt på. Det är en lång och dyr process att få fram ett läkemedel. Man kan liksom inte gå och hoppas att vi lyckas mota det här, att man håller tillbaka användningen – även om vi måste jobba stenhårt på det – utan vi måste ha två linjer här. Om det inte skulle lyckas måste vi kunna få fram andra läkemedel. Annars blir det katastrofala följder, som ministern sade. Lite mer konkret, hur tänker man jobba för att få fram nya läkemedel?

Anf. 112 JAN R ANDERSSON (m):

Sverige har ju en myndighet, ECDC, som spelar en rätt viktig roll just för att förhindra spridningen av vissa sjukdomar. På vilket sätt tänker ministern involvera dessa i det viktiga arbete som ligger framför oss?

Anf. 113 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

För att ta den sista frågan först kan man säga att ECDC redan är rejält involverad. Som jag nämnde var generaldirektören med på det möte som jag återrapporterade från tidigare. Det markerar betydelsen av det här och bidrar naturligtvis också till att öka vår samlade kunskap om dessa viktiga frågor.

Generaldirektören kommer att delta också vid nästa möte, alltså det möte vi nu diskuterar. De måste alltså i allra högsta grad vara involverade eftersom de ju fungerar lite grann som en europeisk auktoritet på det här området, och också – tror jag – spelar en roll för att inskräpa allvaret hos oss och även hos de länder som jag anser har en lite slappare attityd just när det gäller förskrivningarna.

När det gäller forskning och utvecklande av nya läkemedel är detta en fråga som tangerar det vi har diskuterat i många andra sammanhang.

Drivkraften för läkemedelsindustrin är, förutom viljan att göra gott, att tjäna pengar. Det måste finnas mycket tydliga incitament för att de ska lägga ned de mycket, mycket stora resurser som det handlar om för att långsiktigt, i allra bästa fall, få ut ett nytt läkemedel på marknaden och i bästa fall, utifrån det, tjäna pengar på det.

Därför är det väldigt viktigt, och det tror jag att hela utskottet är överens om, att vi har stabila och fasta spelregler för läkemedelsindustrin så att de vågar göra dessa satsningar. Vi är alla beroende av att de lyckas, och varje annat sätt att försöka lösa det här är dåligt.

Med detta sagt går det naturligtvis ändå att genom de resurser vi avsätter – i Sverige på nationell nivå men också på EU-nivå – styra detta på ett mer fokuserat sätt än vad vi hittills har gjort just till områden där det inte finns en självklar möjlighet till ekonomisk vinst.

Det handlar om hitta mekanismer för detta. Hade jag det färdiga receptet skulle jag presentera det. Tyvärr har nog ingen i mänskligheten ännu hittat den optimala metoden för att göra det här, men det finns alla skäl att driva på utvecklingen och se vad vi kan göra med de resurser vi redan har.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi sammanfatta den punkten. Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 15, Genomförande av EU:s hälsostrategi. Frågan har varit i nämnden förut, den 30 november förra året. Då fanns det en majoritet för regeringens då angivna ståndpunkt. Därefter har socialutskottet också avgett ett betänkande om hälsostrategin och bland annat framhållit vikten av subsidiaritet. Det finns en länk till betänkandet i kansli kommentarerna för er som vill titta närmare på detta.

Detta antogs i kammaren den 20 februari, för den som vill söka efter det i protokollet. Underlag är utsänt.

Anf. 115 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Jag tänkte bara uppehålla mig en sekund kring det som socialutskottet tidigare har sagt. Socialutskottet uttalade då sitt stöd för en öppen samordningsmetod och öppna jämförelser av ländernas nationella politik. Detta har man också markerat till generaldirektoratet.

Nu kan man dock konstatera att det inte finns ett stöd för en sådan metod på hälsoområdet. I stället har medlemsstaterna enats om att hälso- rådsarbetsgruppen på hög nivå, som inrättades 2004 och alltså har några år på nacken, för att diskutera patientrörlighet ska få ett utvidgat mandat och avse hela hälsoområdet. Det förväntas att man ska kunna fatta beslut om detta den 10 juni.

För övrigt har diskussionen handlat en del om metod snarare än innehåll kanske.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Punkt 16, Patientinformation om läkemedel. Den frågan behandlas enligt mina noteringar i Coreper i detta nu, och det är därför möjligt att vi

inte har riktigt allting på bordet. Men vi har utkast till slutsatser som är utsända i utskick 2, och vi ska också ha en riktlinjedebatt.

Vi får alltså lyssna lite och höra hur landet ligger. Som vi alla vet är det regeringens ståndpunkt vi tar ställning till, inte allt som kan hända i rådet, för det vet vi ju faktiskt inget om i förväg.

2007/08:36

4 juni

Anf. 117 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

I oktober ska kommissionen förhoppningsvis, och det vet ni, lämna ett lagförslag om patientinformation. Detta är en del av ett större läkemedelspaket som även omfattar säkerhetsövervakning av läkemedel och åtgärder mot förfalskade läkemedel.

Kommissionen har haft samråd om vad detta borde omfatta, och man har föreslagit definitioner på vad som utgör reklam för läkemedel och vad som är information. Man försöker alltså klara ut vad som är information och vad som är reklam.

Man har övervägt att försöka göra skillnad på information som aktivt söks av oss som patienter eller potentiella patienter, alltså det som på detta språk kallas för *pull* och som innebär att vi tar själva initiativ för att hämta hem information om en diagnos eller om ett läkemedel, och på det man kallar för *push*, det vill säga information som utgår från och initieras av läkemedelsindustrin och som pushas på oss eller möjligen passivt tas emot av oss.

Tanken som det ser ut nu är att Epscorådet skulle uppmana kommissionen att klargöra rättsläget i lagstiftningen genom att vara tydliga när det gäller vad som är reklam och vad som är information. Alla tycks vara rörande överens om att reklam för receptbelagda läkemedel även fortsättningsvis ska vara förbjuden. Diskussionen har mer handlat om patientinformation och att all sådan information, vilket jag tror att alla här kan instämma i, ska vara objektiv, vetenskapligt grundad, uppdaterad, begriplig, transparent, kvalitetssäkrad och i enlighet med tillämpliga regler.

För svensk del har det möjligen varit en liten udda sak. Det vi kan vara lite ängsliga för är att man ska gå för långt i skrivningarna så att vårt Fass äventyras – denna guldgruva för den som vill ha reda på vilken sjukdom man kommer att få i morgon eller förmodligen lider av redan och så där. Vi behöver se till att skrivningarna inte blir så rigida att denna utomordentliga källa äventyras.

Anf. 118 MARINA PETTERSSON (s):

Det är oerhört viktigt att vi får ha kvar vårt Fass och den information som medborgarna kan få den vägen. Bland annat tillförlitlighet, säkerhet och riskanalyser måste vara med i detta arbete.

När det gäller information och reklam tänker jag också på naturläkemedel. Dessa läkemedel blir allt mer potenta, och det finns allt större risker för interaktioner med andra läkemedel och så vidare. Detta är något som ministern kan ta med sig.

Anf. 119 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Jag tror att patienterna och vi vanliga medborgare kommer att vilja ha ökad information om olika läkemedel – man pratar ofta om egenvård. Ska man kunna ha egenvård måste man kanske även

ha kunskap om de mediciner som är receptbelagda för att veta att man gör rätt val och att olika mediciner kan ha olika interaktion med varandra.

Självklart ska det vara en restriktiv hållning så att man inte lurar folk att använda mediciner som de inte har nytta av, men det ska också finnas en möjlighet till information. Jag har läst den information som varit kring livmoderhalscancervaccinet, och den har i stort sett varit saklig om man tittar på det professionen lyfter fram: balansen mellan screening och användande av detta vaccin.

Men jag vill understryka vikten av att det i framtiden kommer att finnas ett stort behov av information om mediciner. Jag hoppas alltså att den balansgång som ministern här relaterar till får genomslag i de diskussioner som förs nere i Bryssel eller var det nu blir.

Anf. 120 CARINA OHLSSON (s):

Fru ordförande! Jag är inne på samma område som Marina Pettersson och Désirée Pethrus Engström. Nästa ärende, om nya livsmedel, är Eskil Erlandssons ärende. Ett nytt livsmedel kan av något annat land betraktas och godkännas som ett läkemedel. Det är viktigt att ha med sig den frågan, för det kan vara exakt samma substanser som man på en nivå bestämmer att det är ett nytt livsmedel medan man på en annan nivå bestämmer att det är ett läkemedel. Det är inte så lätt för konsumenten att förstå att ett livsmedel också kan vara ett läkemedel om det inte framgår av informationen. Det kan kännas lite oroande hur den informationen kommer att nå konsumenterna.

Anf. 121 EVA OLOFSSON (v):

Jag funderade lite över frågan om icke receptbelagda läkemedel. Det finns i alla fall en problematik – det finns läkemedelsmissbruk av värktabletter och annat, och människor blir beroende av sådant som inte är receptbelagt. Ungdomar kan blanda det hela med andra droger som är livsfarliga.

Jag vill understryka vikten av en tydlig information om att receptfria läkemedel inte är ofarliga. Inte minst för barn och ungdom är det en viktig fråga. Hur har man funderat över detta?

Anf. 122 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Det har kommit flera viktiga synpunkter när det gäller sådant som inte betraktas som läkemedel i vanlig mening, alltså sådant som rör naturmedicin, komplementär medicin eller alternativmedicin som naturligtvis också ska prövas i sammanhanget.

När det gäller det Désirée Pethrus Engström tog upp måste det finnas tillgång till relevant information, för vi som patienter blir ju allt mer kunniga. Allt fler kommer till läkaren och har själva ställt sin diagnos och är i stort sett beredda att skriva ut läkemedlet till sig själva, men måste ta omvägen via läkaren för att få detta ordnat.

Vi blir alltså alltmer kunniga som patienter, och därför är det väldigt viktigt att det finns tillgång till information som är kvalitetssäkrad och myndighetsgodkänd så att inte alla möjliga kvackare är ute och beskriver läkemedlen för egen maskin i vinstsyfte eller för att man har en idé om hur saker och ting borde lösas som inte vilar på vetenskaplig grund.

Det är på samma sätt när det gäller olika former av livsmedel som ibland, som sagt, kommer att tangera läkemedel. Där är jag inte mannen att i dag svara på hur man drar en gräns och hur man bär sig åt, om man i olika länder landar i olika slutsatser så att ett land säger att det här är läkemedel och ett annat land säger att det här är mat. Det vet jag inte. Men det finns skäl för oss att titta på detta.

Det som Eva Olofsson till sist säger om att receptfritt inte är lika med ofarligt är absolut sant. Den reklam som får ges för receptfria läkemedel måste hela tiden hållas inom ramarna för vad som kan anses vara etiskt acceptabelt. I fråga om detta bedömer jag att vi i Sverige i dag, Iprenmän till trots, har hamnat på en rätt seriös nivå där vi står för rätt god information till människor.

Återigen: Jag tror inte att det finns särskilt mycket av sådant som är särskilt kontroversiellt. Jag tror att det är viktigt att hålla ögonen på några saker, inte minst för svensk del eftersom det inte finns någon motsvarighet riktigt hos andra länder, så att vi kan säkerställa att vi kan behålla vårt Fass. Där har vi lyckats nå väldigt långt med bra information som bidrar till att skapa kunniga patienter och läkemedelskonsumenter.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Det var, såvitt jag vet, den sista Hägglundska beslutspunkten. Sedan finns det en rad, och då menar jag en lång rad, a till p, med övriga frågor, där det enligt mina noteringar står Hägglund på d till och med n.

En av dem är den tidigare nämnda frågan om förslag till ramen för tillämpning av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård. Även om det här är informationspunkter, där det ibland inte är någon som vill säga någonting, vet jag att vi alla undrar vad som händer i just den frågan. Jag är nyfiken själv också. Socialministern kan kanske berätta lite extra om den.

Även vad gäller punkt 18 g ska man tänka på socialutskottets utlåtande i frågan, som redan tidigare är nämnt.

Anf. 124 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Det var den här frågan som Eva Olofsson tangerade inledningsvis. Jag nämnde i rapporten från mötet i Brdo att den nytillträdde kommissionären då hävdade att direktivet skulle komma i utsatt tid. Nu finns det nog ändå skäl att tro att det här kommer att dra ut på tiden. Den senaste uppgiften som vi har fått är att den kan komma i juli månad i stället.

Vi tror att vi vet ganska väl vad det kommer att innehålla. En del kommer att slå fast vissa grundläggande principer för medlemsländernas hälso- och sjukvård som framför allt rör patientsäkerhet. Det är naturligtvis av väldigt stor betydelse att vi om vi tar emot vård i något annat land vet att man så långt det är möjligt har reglerat hur säkerheten upprätthålls, försäkringar och så vidare.

Det finns en del som ska tydliggöra vilka förutsättningar som gäller för gränsöverskridande vård, det vill säga när patienten söker sig till andra EU-länder för planerad vård, alltså inte akut utan planerad vård. Där har vi att luta oss en del mot olika beslut i EG-domstolen och praxis som utvecklas där.

Där finns också diskussionen om när ett medlemsland kan ställa upp krav på förhandstillstånd för enskilda patienter att få vård någon annanstans.

Det finns också en fråga som rör samarbete mellan medlemsländerna i hälso- och sjukvården som rör bland annat erkännande av recept som utfärdats i en annan medlemsstat, uppbyggnaden av nätverk mellan vårdgivare för att samarbeta kring högspecialiserad vård och andra frågor av gemensamt intresse, som rör till exempel e-hälsa och samarbete om utvärdering av ny medicinteknik.

Tanken är att rådets möte i Luxemburg nästa vecka kommer att föregås av en middag på måndag kväll där den avgående trojkan och den nya trojkan äter middag tillsammans med kommissionären och då diskuterar det här för att ge lite ny input. Hon får möjlighet att stämma av lite hur de tänker.

Men vi vet ännu inte fullt ut. Vi tror att det kommer att se ut så här, och vi ser inga stora problem med det här, även om jag för min personliga del hade önskat att vi skulle ha kommit längre än vad vi nu förefaller göra. Men fortsatt råder naturligtvis osäkerhet omkring tidtabellen. Vi hoppas att vi får besked om detta på måndag nästa vecka.

Anf. 125 JAN R ANDERSSON (m):

Jag vill bara ställa frågan till ministern om det finns möjlighet att formellt eller informellt påpeka vikten av att detta förslag faktiskt läggs fram. Det har varit fördröjt under väldigt lång tid, och det är ett förslag som har väldigt stor betydelse för sjukvårdens utveckling. Finns det möjlighet att poängtera att ytterligare fördröjning inte är att önska?

Anf. 126 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Absolut! Det kommer att göras. Vi förstår att kommissionen har en del konvulsioner internt. Vi tolkar det som att man försöker väva ihop det här med en del andra frågor där man ger och tar för att kunna leverera det här. Det är kanske andra saker som har gjort att tidsutdräkten har blivit större än väntat. Det här bör nog egentligen vara hyggligt klart.

Men det är absolut så att vi kommer att ligga på för att det här ska kunna levereras så snabbt som det någonsin kan.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Är det någonting annat, kanske en A-punkt – inte vet jag – som socialministern vill prata med oss om? Nej, han skakar på huvudet.

Då har vi inte mer kvar att göra med honom än att säga tack för i dag samt önska trevlig helg och lycka till på rådet!

Anf. 128 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Tack så mycket!

Anf. 129 ORDFÖRANDEN:

Vi säger god middag och välkommen till arbetsmarknadsministern med medarbetare. Vi beklagar att det alltid är svårt att gissa hur lång tid samråden tar. Men ni hade säkert jobb att göra i rummet bredvid.

Vi ska nu gå in på sysselsättningsfrågorna på det så kallade Epscorådet. Innan vi gör det ska jag först anmäla återrapporten från rådsrådet den 29 februari. Den är utsänd till nämndens ledamöter. Är det någonting som arbetsmarknadsministern vill lägga till? Nej.

Anf. 130 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Rapporten var ganska kort. Man kan väl av de inlägg som görs konstatera att Sverige lade tonvikten vid fortsatta reformer för ökad produktivitet och sysselsättning. Det är väl knappast något som vi har något emot från något parti.

Det som gör mig lite fundersam är att många andra länder gör inlägg där de betonar kvaliteten i arbetet, satsningar på humankapital, satsningar på ökad jämställdhet och att man ska involvera de sociala parterna i arbetet. Med tanke på den berättigade oro som finns i Sverige, Tyskland, Frankrike och Slovenien när det gäller Lavaldomen, som i någon mening har en social dimension, med risk för lönedumpning och annat, funderar jag på om Sverige tog upp någonting om bekymret med Lavaldomen och om man hade några inlägg i den andra dimensionen på sysselsättningspolitiken som handlade om de saker som de övriga länderna tog upp i relation till vad jag nyss har sagt. Kan ministern kommentera detta?

Anf. 131 ULF HOLM (mp):

I likhet med Lars Lilja vill också jag fråga om man diskuterade Lavalfrågan och den sociala dimensionen på något sätt.

Jag har ett visst minne av att jag tjtade om miljödimensionen också. Det skulle förvåna mig om jag inte hade gjort det. Jag kan tänka mig att arbetsmarknadsministern delvis höll med om att det var en viktig inriktning. Men jag vet inte om ministern tog upp det sedan inför kollegerna.

Vi hade förra gången ministern var här en diskussion om den särskilda gruppen för *flexicurity*-principerna. Har det bringats klarhet i vad som har hänt med den frågan? Jag tror inte att det finns uppsatt på dagens dagordning, men om ministern ändå har någon information om den gruppen går det bra att få den.

Anf. 132 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Vi gjorde som vi sade vid förra EU-nämndssamrådet den 25 februari. Vi fokuserade på det som var punkten på dagordningen, nämligen sysselsättningsriktlinjerna. Det var vårt fokus.

De övriga diskussionerna som Lars Lilja och Ulf Holm tar upp och som handlar om andra dimensioner, miljöfrågor och annat, föll delvis utanför det som var punkten på dagordningen. Vi höll oss till sysselsättningsriktlinjerna. Det var det första.

Det andra gällde Laval. Jag har diskuterat Laval med kommissionen och med ett stort antal medlemsländer både i samband med inofficiella och officiella ministerrådsmöten och vid bilaterala möten, senast i London för bara några veckor sedan. Det intressanta där var att vi diskuterade bland annat utstationeringsdirektivet och konstaterade att den brittiska Labourregeringen inte var alldeles för att omförhandla utstationeringsdirektivet. Skulle man komma dithän att det blev en förhandling skulle deras position vara den rakt motsatta mot den som till exempel Lars Lilja företräder.

Det är ett vågspel, skulle jag säga, att ge sig ut i att omförhandla utstationeringsdirektivet, med tanke på dels att det i dag är 27 länder mot de 15 som antog utstationeringsdirektivet en gång i världen, dels att vi, som vi väl vet, har tre direktiv på rådets bord just nu som det inte har fattats beslut om på sju åtta nio rådsmöten. Sannolikheten i att man skulle landa i en förhandlingssituation bedömer jag som väldigt liten. Skulle man lyckas förhandla skulle resultatet sannolikt att bli det motsatta.

När det gäller Ulf Holms fråga om *flexicurity mission* hade vi detta här i måndags. Den har fyra fem typländer som man besöker. Den är utsedd på uppdrag av kommissionen och leds av kommissionär Vladimír Špidla tillsammans med Larcher, den förre franske arbetsmarknadsministern. Den har representanter för det inkommande och nuvarande ordförandeskapet och har också i gruppen representanter för parterna.

Den åker nu runt, gör intervjuer och diskuterar. Den har varit i Paris och Stockholm, far till Finland på fredag och kommer att åka till ytterligare några länder för att samtala.

Vi hade i måndags upplägget att vi började med en sittning tillsammans med departementet där vi försökte beskriva och berätta vad vi gör och diskutera med denna *mission* hur man arbetar, vilken information de ville ha från oss och så vidare. Sedan hade vi en lunch med parterna på arbetsmarknaden, där jag hade bett parterna berätta om hur de ser på *flexicurity*-begreppet och vilken inställning de har till omvandling i arbetslivet och liknande och vilka viktiga frågor man lyfter fram. På eftermiddagen hade vi ett öppet seminarium med ett antal företrädare för olika delar av samhällslivet som deltog i en paneldebatt. Den finns som webbsändning på regeringens hemsida, om man vill titta lite närmare på den.

De kommer att arbeta fram till sommaren med att samla in sitt material och kommer sedan med en preliminär rapport. Jag tror att det blir tidigt i höst.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi den återrapporten till handlingarna.

Vi går så in på information och samråd inför rådsmötet nästa vecka. Det har inte varit någon särskild dagen-före-nästa-vecka-information i arbetsmarknadsutskottet, däremot vid en del tidigare tillfällen som jag kommer att nämna vid respektive punkt.

Vi brukar ta A-punktslistan sist. Då hamnar vi på punkt 3 och kort därefter på punkt 4. Vad gäller båda dessa har de varit i EU-nämnden den 30 november förra året då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkter, med avvikande mening v och mp i punkt 3 och s vad gällde *opt-out*-biten samt avvikande mening v i punkt 4. Båda dessa punkter var då även i arbetsmarknadsutskottet. Vad som hänt sedan dess kommer statsrådet att berätta alldeles strax; det hände inte så mycket tidigare men desto mer på sistone.

Det underlag nämnden har – detta sagt så att alla startar vid rätt punkt – är det skriftliga underlaget i Regeringskansliets kommenterade dagordning. Jag har också en notering om att Coreper hade gett ett uppdrag till ordförandeskapet att försöka återkomma inför rådet. Det vet vi inte något mer om, men det gör kanske arbetsmarknadsministern. Han får berätta det så får vi se hur långt vi kommer i dag.

Om det är så att vi skjuter på rörliga mål och i dag inte riktigt vet hur finns alltid möjligheten att återkomma med skriftligt samråd inför eller till och med under rådet. Det kan jag säga med en gång, för här vet jag att det pågår förhandlingar in i det sista.

Anf. 134 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Som ordföranden sade fanns det förslag till ändringar i arbetsdirektivet. Det var senast uppe till diskussion vid rådsmötet i december i fjol. Jag tror att det är nionde gången frågan är uppe i EU-nämnden. Den har onekligen tröskats runt några gånger. I december gick det inte att nå ända fram eftersom ett antal länder villkorade sin accept av arbetstidsförslaget med en acceptabel text beträffande direktivförslaget om bemanningsföretag.

Det paketförslag med dessa båda direktivförslag som nu tagits fram av det slovenska ordförandeskapet till rådsmötet den 9 juni innehåller mot denna bakgrund mest förändringar just i bemanningsföretagsförslaget medan arbetstidsförslaget i huvudsak är detsamma som tidigare. Det innebär bland annat att förslaget inte innehåller några skrivningar om utfasning av ”opt-uten” utan i stället föreslås att den frågan tillsammans med den möjlighet som öppnas för medlemsländerna, att i lag förlänga perioden för beräkning av genomsnittlig veckoarbetstid till tolv månader, ska ses över inom viss tid och att det inom fem år kan bli aktuellt att kommissionen lägger fram ett nytt förslag om ändringar av direktivet.

I förslaget föreslås också att om *opt-out*-möjligheten används ska vissa skyddsregler gälla för berörda arbetstagare. Bland annat ska ett tak sättas på 60 timmar i genomsnitt per vecka. Vidare fastslås att så kallad passiv jourtid inte ska räknas som arbetstid och att kompensationsledigheten för vila som inskränkts ska tas ut inom rimlig tid efter avslutat arbetspass. En ändring i det nya förslaget, jämfört med förslaget från december 2007, är att 60-timmarstaket vid *opt-out* inte ska behöva tillämpas vid anställningar som är kortare än fyra månader; tidigare var gränsen fyra veckor.

En annan ändring gäller bestämmelserna om förenandet av arbete och familjeliv. Här föreslås bland annat att medlemsländerna ska vidta åtgärder som gör att arbetstagare kan föra fram önskemål om ändringar av sina arbetstider och få dessa prövade av arbetsgivaren.

Regeringen välkomnar ordförandeskapets försök att nå en lösning. Det förslag som ligger på bordet ger Sverige möjligheter att reglera frågorna om jourtid och kompensationsledighet på ett rimligt sätt. Inte minst öppnas större möjligheter för arbetsmarknadens parter att träffa kollektivavtal som passar bägge parter. Vi stöder därför ordförandeskapets kompromissförslag och har under hela förhandlingen betonat vikten av att arbetstidsfrågorna i så stor omfattning som möjligt bör kunna hanteras av arbetsmarknadens parter i avtal.

Anf. 135 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Jag har en allmän kommentar när det gäller information till arbetsmarknadsutskottet. Vi har nu tre helt nya frågor på dagordningen, och i arbetsdokumentet står att orsaken till att vi inte haft information är att utskottet varit på resa. Det stämmer; vi har varit borta i tre dagar – under en plenifri vecka. Det har försvunnit *en* sammanträdesdag. Vi talade ju tidigare om vikten av att vi har samråd och tar upp frågorna i utskottet. Vem som har ansvaret för detta kan vi fundera på, men ett litet bekymmer är det i alla fall.

När det gäller punkt 3 fullföljer vi vår avvikande mening just beträffande *opt-out*-delen. I övrigt inser vi, och har insett under ganska lång tid, att det här är en bekymmersam fråga. Vi fullföljer dock vår avvikande mening i den delen.

Anf. 136 EVA OLOFSSON (v):

Jag har inte mer att säga än att också vi fullföljer vår avvikande mening.

Anf. 137 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag tackar för föredragningen. Det här är en ganska komplicerad fråga. Jag skulle närmast vilja veta vad det nya kompromissförslaget från det slovenska ordförandeskapet betyder i praktiken, det vill säga att man ändrar fyra veckor till fyra månader. Detsamma gäller jourtiden. Jourtiden är väl det som diskuterats mest i Sverige, hur den kommer att påverkas och hur arbetsmarknadens parter i Sverige ställer sig till det nya kompromissförslaget. Jag undrar om ministern vet något om det.

Jag skulle också vilja veta vad förhandlingspositionen är, om det finns några utsikter att detta ska kunna gå igenom eller om låsningarna är desamma som tidigare. Ministern nämnde inte något om det, men jag misstänker att positionerna fortfarande är ganska låsta och att det egentligen inte blir någon uppgörelse i denna fråga.

Sedan gällde det den sista meningen, om regeringens ståndpunkt, som jag tyckte var intressant. ”Bestämmelser som genererar mer administration hos företag och verksamheter bör så långt möjligt undvikas.” Vad menas med den meningen? Det gäller väl för alla förslag? Det är väl ingen politiker som vill ha för många komplicerade regler? Men de ska tydliggöras. Är det en syftning på kollektivavtalsmodellen eller vad är det som åsyftas?

För säkerhets skull kan jag redan nu anmäla avvikande mening, för jag tror inte att jag blir nöjd med svaret. Men jag kan ju ändra mig – kanske.

Anf. 138 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Jag funderar också på en sak. Vi hade sammanträde i arbetsmarknadsutskottet i går, den 3 juni. Jag ser att det nu aktuella dokumentet är från 21 maj. Det borde ha kunnat tas upp i arbetsmarknadsutskottet. Jag vet som sagt inte vem som ska ta initiativet.

I den kommenterade dagordningen står på s. 2 att de ändringar som föreslås – det är trots allt fråga om ändringar; jag hade uppfattat att det inte skulle komma några ändringar – handlar bland annat om att förena arbete med familjeliv. De blir mer långtgående, och det är väl i och för sig inget problem med det. Att det administrativt blir betungande för företag och andra verksamheter gör att man kan fundera på hur betungande den administrativa bördan kommer att bli för företagen.

I rådspromemorian på s. 45 i våra handlingar, sista sidan, står att förslagets ekonomiska konsekvenser finns beskrivna i ovannämnda fakta-pm. Detta fakta-pm är från 2004/05, och frågan är: Har de ekonomiska konsekvenserna förändrats på något sätt på de år som gått? Det är trots allt några år sedan.

Anf. 139 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Låt mig börja med frågan om samråd med arbetsmarknadsutskottet. Det finns inget nytt formellt förslag, utan det är fortfarande Corepertexten som vi arbetar utifrån. Det förklarar delvis detta.

Det tangerar också Ulf Holms fråga hur det ser ut förhandlingsmässigt. Jag har börjat bli lite luttrad. Jag tror att det här är sjunde eller åttonde rådsmötet som jag är med på där frågan kommer upp. Jag vågar inte säga någonting. Det som möjligen skulle kunna tala för att det kunde hända något är att just nu är alla lite småmissnöjda, om jag får uttrycka det så, och det brukar vara så när man börjar närma sig en bra kompromiss.

Dessutom kan det vara så att fransmännen under sitt ordförandeskap inte särskilt gärna vill ha detta i knäet och därför kan vara beredda att hantera frågan lite grann. Också britterna har gjort en del för att komma närmare en lösning. Det finns en chans, skulle man kunna uttrycka det, men jag vågar inte säga hur stor den chansen är.

När det gäller de övriga frågor som Ulf Holm och Désirée Pethrus Engström hade om att få höra lite mer tänkte jag be min medarbetare Per Ewaldsson mer i detalj berätta om förslagen, om det är okej med er.

Anf. 140 Kanslirådet PER EWALDSSON:

Den första frågan gällde fyramånadersperioden. Den är aktuell när man talar om *opt-out*-möjligheten. Det gäller alltså de extra skyddsregler som föreslås för de länder som väljer *opt-out*-möjligheten. Till att börja med kan vi konstatera att det aldrig varit aktuellt för svenskt vidkommande. Vad sedan gäller den närmare innebörden betyder det att man inte ska behöva tillämpa alla extra skyddsregler vid korttidsanställningar, som alltså ska kunna vara upp till fyra månader. Det är, kan man säga, en mycket omdebatterad punkt i det nya förslaget.

Vidare frågades vad parterna nu tycker om förslaget, och särskilt jourtidsfrågan. Parternas hållning generellt, liksom regeringens, har varit att det är angeläget att arbetstidsfrågor så långt som möjligt kan regleras i kollektivavtal. EG-regleringen har inneburit att utrymmet för kollektiv-

2007/08:36

4 juni

---

avtal inskränkts. Dessa ändringar av arbetstidsdirektivet innebär att utrymmet ökar något i omfattning igen. Det tror jag är en punkt som alla parter, regeringen inbegripen, tycker är viktig.

Sedan har man lite skilda uppfattningar om de olika inslagen i det nya förslaget. Till exempel tycker man från den fackliga sidan generellt att det är olyckligt med de fortsatta *opt-out*-möjligheterna och det sämre skydd som det nu leder till. Det är en väl känd facklig ståndpunkt.

Det ställdes också två frågor om den del i förslaget som handlar om att förena arbetsliv och familjeliv. Den synpunkt som framförts från svensk sida – det finns synpunkter även från andra länder om detta – går ut på att vi i första hand tycker att det är frågor som bör regleras av parterna. Det är inte saker som passar väl för lagstiftning på EU-nivå och som därefter måste översättas i lagstiftning på nationell nivå. I första hand är det en partsfråga.

Dessutom kan vi konstatera att förslaget är utformat på ett sådant sätt att det inte ger särskilt mycket till arbetstagarparten. Däremot innebär det en administrativ förpliktelse för arbetsgivarparten. Det är alltså bakgrunden till den skrivningen.

Beträffande frågan om de ekonomiska konsekvenserna av förslaget på svensk plan gör vi ingen annan bedömning i dag, utan det är i allt väsentligt samma förslag som kommissionen en gång i tiden lade fram, alltså att man öppnar för mer flexibla regler för hur kompensationsledighet ska regleras, hur jourtid ska beräknas. I allt väsentligt är det således samma förslag som det var från början.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Därmed har vi fått tillräcklig information om regeringens ståndpunkt; nu vet vi vad den för dagen innebär om vi lägger ihop det skriftliga, det muntliga och det senast framförda.

Jag kan sammanfatta genom att säga att det finns en majoritet för regeringens här angivna ståndpunkt men noterar avvikande mening s, v och mp.

Skulle det hända något som föranleder en ändring av regeringens ståndpunkt får vi höras igen under veckan.

Punkt 4, Arbetsvillkor för personer som hyrs ut av bemanningsföretag, har som jag tidigare nämnt en liknande bakgrund. Vad vill arbetsmarknadsministern lägga till i den frågan?

Anf. 142 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Det här är åttonde gången frågan är uppe i EU-nämnden. I likhet med frågan om ändringar i arbetstidsdirektivet har förslaget till nytt direktiv angående villkoren för personal i bemanningsföretag varit blockerat under lång tid, som vi vet. Som jag nämnde tidigare hänger dessa båda förslag samman i förhandlingsavseende genom att vissa länder villkorar accept av det ena med en acceptabel text rörande det andra.

Den främsta knäckfrågan i bemanningsföretagsförslaget har rört, och rör fortfarande, på vilka sätt man ska kunna skapa tillräckligt flexibla regler för att nationellt kunna göra vissa anpassningar av direktivet. Som nämnden väl känner till har Sverige ingen särskild lagstiftning om det som är själva kärnan i direktivförslaget, att personalen i bemanningsfö-

tag ska ges villkor i fråga om lön, arbetstid med mera som minst motsvarar villkoren för personalen i kundföretaget.

I Sverige är ju bemanningsföretagens personals villkor fastlagda i kollektivavtal. Dessa innebär ett väl så gott skydd som det som direktivet föreskriver. Vi har därför tillsammans med Danmark drivit, och fått gehör för, att väl fungerande lösningar i kollektivavtal måste kunna tillämpas också i fortsättningen även om de inte nödvändigtvis följer samma mönster som direktivet. Det finns nu en skrivning i direktivförslaget som väl tillgodoser våra intressen.

Andra länder har drivit andra krav på flexibilitet. Detta har tidigare lett fram till förslag om att i direktivet införa ett slags karenperiod som innebär att kravet på likabehandling inte ska behöva tillämpas förrän efter en viss tid hos kundföretaget. Det har dock inte gått att nå enighet om hur lång denna karenperiod bör vara.

Det nya kompromissförslag som nu har tagits fram av det slovenska ordförandeskapet innebär att eventuella karenperioder och deras längd tonas ned i själva direktivet. I stället inriktas nu förslaget på vilka krav som bör ställas för att avvikelser från likabehandling ska kunna ske.

Vid sidan av den möjlighet som finns till avvikelse i kollektivavtal som vi har drivit föreslås nu en öppning för avvikelser på annat sätt på basis av en överenskommelse på central nivå mellan arbetsmarknadens parter i det aktuella landet och förutsatt att berörda arbetstagare ges adekvat skydd. Det är framför allt Storbritannien som har drivit på för att även andra avvikelser än sådana i kollektivavtal ska kunna göras.

Vidare innehåller direktivförslaget sedan tidigare också en bestämmelse om att nationella hinder och villkor för att anlita bemanningsföretag måste grundas på hänsyn till allmänintresset, och då särskilt skyddet för arbetstagare, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och arbetsmarknadens funktion.

En viktig fråga för Sverige i detta sammanhang, där vi också fått in tillfredsställande skrivningar, är att den kontroll av om sådana hinder och villkor kan anses förenliga med direktivet ska kunna göras av parterna i de fall som hindren och villkoren finns i kollektivavtal.

Regeringens uppfattning är att Sverige kan acceptera ordförandeskapets kompromissförslag och vara flexibel till de ännu utestående frågorna förutsatt att lösningen beträffande möjligheten att ha alternativa lösningar i kollektivavtal inte försämrats samt att möjligheten att överlåta åt parterna att övervaka villkoren i kollektivavtalen kvarstår. Att få en lösning på bemanningsföretagsdirektivet är viktigt, inte minst eftersom det är en fråga som också kan bidra till att vi äntligen löser arbetstidsfrågan.

Anf. 143 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Den här frågan har, som sagt, varit uppe mer än en gång. När man läser detta kan man konstatera att likabehandlingsprincipen i en del sammanhang faktiskt kan ge ett bättre skydd än kollektivavtalet.

För dem som jobbar inom ett bemanningsföretag där det finns ett kollektivavtal som gäller kan det faktiskt i någon mening vara ett sämre avtal än det som gäller hos kundföretaget. Det är något som i grunden är positivt med denna likabehandlingsprincip. Dock väger principen om att

2007/08:36

4 juni

---

det är kollektivavtalen som ska hantera den här typen av frågor tyngre. Det är av den anledningen som vi för en gångs skull inte har en avvikande mening.

Däremot har jag en liten fundering om det nya förslag som jag tycker förefaller lite förvirrande. Det sägs nämligen att i medlemsländer som saknar ett mer utbyggt kollektivavtalssystem, alltså i ett land där man har ett dåligt kollektivavtalssystem, ska man kunna tillåta avvikelser från likabehandlingsprincipen givet att arbetsmarknadens parter träffar en central överenskommelse om detta och berörda arbetstagare får ett adekvat skydd.

I länder där kollektivavtal inte är utbredda och där man inte kan säga att man har ett fungerande system ska man via avtal kunna tillåta sämre arbetsvillkor.

För mig är detta lite motsägelsefullt. Jag skulle vilja att ministern utvecklar detta så att jag förstår vad det egentligen betyder.

Anf. 144 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Detta är i grund och botten en speciallösning för att få Storbritannien att över huvud taget gå med på denna diskussion. Om jag har förstått britternas invändning mot bemanningsföretagsdirektivet har den i huvudsak byggts på att man har använt bemanningsföretagskonstruktionen näst intill som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd för att underlätta insteg för väldigt svaga grupper på arbetsmarknaden.

Det man säger till oss är att om vi pushar på och driver igenom bemanningsföretagsdirektivet som det var skrivet tidigare skulle det ha inneburit en kvarts miljon brittiska jobb för dem som verkligen är svagast på arbetsmarknaden. Det är det argument som de själva använder.

Jag har inte alldeles lätt att bedöma hur riktigt det påståendet är. Men man driver det med mycket stor enfase och har fått uppslutning runt detta. Man använder den här flexibilitetsargumentationen från ett annat håll än man kanske skulle ha kunnat tro.

Då har man från ordförandeskapets och kommissionens sida försökt hitta en kompromisslösning som är acceptabel för britterna för att ta hand om denna fråga. Man har sagt att även om det i Storbritannien eller i denna del av brittiskt arbetsliv inte finns några kollektivavtal i vår mening och med den utbredning som vi har skulle man kunna göra en specialöverenskommelse för att hantera just denna fråga i just denna bransch för att hantera övergångsproblematiken. Det är det som har skett. Man har efter viss vanda fått parterna på central nivå att sätta sig ned och faktiskt komma överens om ett näst intill huvudavtalsliknande förhållande för just den här frågeställningen.

Jag vet inte om det är ett svar på Lars Liljas fråga, men det är åtminstone ett försök att bringa lite klarhet i den, som vi uppfattar situationen.

Anf. 145 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Det var bra att vi fick det utrett.

Min fråga gäller förslag till svensk ståndpunkt. Det står att vi kan anta kompromissförslaget förutsatt att det inte blir några försämringar.

Min fråga är: Är de skrivningar som finns i dag tillräckliga för att garantera detta? Vi har ett antal fall där EG-domstolen har omtolkat vad

tidigare politiker har bestämt i en riktning som kanske inte var meningen. Då blir man alltid misstänksam. Om detta är en skrivning som vi tror kan skydda den svenska modellen är det kanske inte säkert att det gäller om fem år. Vilka garantier finns för det?

Min andra fråga är helt enkelt: Finns det förslag från andra medlemsländer om att försöka försäkra skrivningarna?

Anf. 146 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Vi har ärvt både positionen och skrivningarna från Hans Karlsson och står bakom dem, ska jag erkänna. Vi gör det därför att vi i grunden tycker att detta är en fråga som ska hanteras via avtal och inte via lagar. Det är den ståndpunkt som jag har försökt framföra hela tiden.

Det är klart att det finns länder som har lite svårt att riktigt se och förstå hur den nordiska modellen och den svenska modellen fungerar och att den i samförstånd löser väldigt många av de utestående frågor som annars löses i konflikt och med lagstiftning på andra håll. Så det är naturligtvis viktigt att varje gång försöka berätta och beskriva hur det fungerar.

Den *flexicurity mission* som vi hade här i måndags är ett sätt. Vi låg på där för att Sverige skulle vara ett av de länder som skulle besökas just för att vi skulle visa upp att man kan vara oense om rätt mycket – lönenivåer och hur konfliktregler utnyttjas och så vidare – men att man i grunden är väldigt överens om de yttre formerna för hur man ska hantera saker och ting.

Ingen är gladare än jag när både Urban Bäckström och Wanja Lundby-Wedin säger att politikerna ska hålla sig borta. Det är alldeles utmärkt, tycker jag.

På det sättet tror jag att det finns ett kontinuerligt behov av information och bevakning och att vi har utrymme för att hantera vår modell och så att säga bromsa lagstiftningsförslag. Inte mer lagar, är en god idé.

Som jag bedömer det när vi pratar runt finns det ändå en mycket stor nyfikenhet på hur vi hanterar våra arbetsmarknadsrelationer i Sverige, oberoende av politisk färg eller inblandning, och hur det fungerar i praktiken.

Den position som vi förfäktar har varit med hela vägen i alla dessa omgångar där detta har diskuterats fram och tillbaka, och det känns bra.

Anf. 147 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Enligt de engelska handlingarna, om jag inte minns fel, blir det oerhört långtgående villkor som kommer att gälla jämfört med i dag om detta går igenom.

Min fundering är: Räcker dessa skrivningar om kollektivavtal, eller tror ministern inte att det ändå kommer att krävas några förändringar i lagstiftningen? Om man läser detta ser det ut som om vi kommer att behöva göra en del förändringar och till och med vissa återställare i lagstiftningen.

Jag har ytterligare en fråga om detta. Vem kommer att vara huvudarbetsgivare när man har antagit dessa direktiv? Vem är huvudarbetsgivare? Är det uthyrningsföretaget eller inhyrningsföretaget? Det tycker

jag är lite otydligt i dessa skrivningar. Men huvudfrågan är: Kommer detta att leda till några förslag till förändringar i lagstiftningen?

Anf. 148 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Huvudspåret är att det ska lösas via avtal. Men vi måste naturligtvis fundera över de 7, 8 eller 9 procent, vad det nu kan vara, av arbetsmarknaden som inte omfattas av avtal och hur det påverkar lagstiftningen. Detta arbete måste vi sätta i gång när vi får klarhet i detta förslag och om det går igenom.

Jag bedömer inte att det blir väldigt stora förändringar i svensk lagstiftning. Men vi måste ändå göra ett sådant analysarbete.

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 5 om ökat administrativt samarbete när det gäller utstationering. Notera nu att det handlar om administrativt samarbete mer än det sista i den meningen, i alla fall såvitt jag förstår. Denna fråga har behandlats i EU-nämnden förut, dock ej under denna mandatperiod. Underlag är utsänt.

Anf. 150 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Detta är rådsslutsatser om ökad administrativt samarbete när det gäller utstationering av arbetstagare i andra EU-länder. Dessa rådsslutsatser är rådets svar på den rekommendation som kommissionen kom med tidigare i våras – samma dag som Ruffertdomen kom – för att förbättra genomförandet av utstationeringsdirektivet. Regeringen är mycket positiv till det arbete som kommissionen har inlett på detta område.

En nyckelfråga för att skydda utstationerade arbetstagares rättigheter är att utstationeringsdirektivet fungerar effektivt i alla medlemsstater.

I rådsslutsatserna anges att det administrativa samarbetet ska förbättras genom att förbättra tillgången till information mellan medlemsstaterna och till utstationerade arbetstagare och deras arbetsgivare. Det ska även göras genom att öka utbytet av erfarenheter mellan medlemsstaterna.

En viktig punkt i rådsslutsatserna är inrättandet av en expertkommitté som ska ledas av kommissionen och bestå av medlemmar från de olika medlemsstaterna. Även arbetsmarknadens parter kommer att få en roll i kommittén, och Sverige kommer att delta mycket aktivt i detta arbete.

En annan fråga som tas upp är att ett elektroniskt informationsutbytesystem ska sättas upp. Detta kommer att göra det enklare för alla intressenter att få del av relevant information.

Regeringen kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser såsom de nu presenteras för rådet.

Det är mycket viktigt att vi i Europa för en aktiv diskussion om tillämpningen av EG-rätten och hur den kan förbättras.

Jag kan i detta sammanhang nämna att jag i förhandlingarna med Tjeckien och Frankrike om vårt 18-månadersprogram inför ordförandeskapet har argumenterat för att lyfta in en skrivning som betonar vikten

Anf. 151 LARS LILJA (s):

Det var väl här som det står att det är en ny fråga. Min försiktiga kritik om att vi inte hade haft något samråd i nämnden bottnade i detta.

Vi är mycket positiva, kan jag säga, till dessa tankar om detta administrativa samarbete och möjligheterna att på ett enkelt och bra sätt skaffa sig information om vilka villkor som gäller både för arbetstagare och för arbetsgivare i de olika länderna. Det påverkar och underlättar naturligtvis rörligheten, vilket vi i grunden är positiva till.

Det som vi däremot känner oss lite tveksamma till är inrättandet av kommittéer och expertkommittéer. Vad leder det till så småningom? Håller man på att bygga upp något slags ny organisation kring detta? Vi är litet oroliga för detta.

Dessutom står det att detta kan få en del ekonomiska konsekvenser både för EU:s budget och för statsbudgeten. Där är vi helt överens om att vi ska vara mycket restriktiva när det gäller budgeten.

Detta är också en lite knepig fråga när man egentligen kanske inte är helt på det klara med vilken ståndpunkt som man ska inta. Vi är mycket positiva till tanken. Men vi är tveksamma till en expertkommitté och vad det kommer att leda till. Och vi är definitivt motståndare till ett ökat budgetutrymme.

Då lutar jag åt, som Ulf Holm brukar säga, att för säkerhets skull ange en avvikande mening här som i någon mening inte betyder att vi inte kan ändra oss om det visar sig att detta faktiskt fungerar på ett bra sätt. Det är tyvärr lite grann där som vi befinner oss i oppositionen. Ibland måste man ta det säkra före det osäkra. Det är ungefär så.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Detta inspirerade antagligen Eva Olofsson till något liknande. Jag noterar en möjlig avvikande mening även från Vänsterpartiet och Miljöpartiet, för säkerhets skull. Jag befarar även det.

Anf. 153 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Det här är en del av kommissionens hantering av effekterna av Laval- och Rüffertdomarna. Det har vi diskuterat tidigare på olika sätt. Jag bedömer detta som ett av de viktigaste sätten på vilket man på EU-nivå kan hantera effekterna av domarna på kort sikt. Man får ett ökat informationsutbyte om hur det faktiskt ser ut och därmed ökad möjlighet till debatt och kontroll, om man så vill, av förhållanden i olika länder.

För mig är det ett lättare sätt att hantera diskussionen om lönedumpning och sådant som finns i debatten.

Det finns ju redan i dag en informell expertkommitté. Det som nu händer är att den blir formell och ordningsam. För mig är det viktigt eftersom det är på det sättet de svenska parterna på arbetsmarknaden kan ha insyn och ingå i arbetet på ett tydligare sätt. Därför är det motiverat.

Jag delar naturligtvis Lars Liljas budgetmässiga farhågor. Ingen av oss vill väl sprätta iväg pengarna på onödigheter. Vi vill hålla i pengarna.

Att det på kort sikt blir ett effektivt sätt att hantera konsekvenserna av domarna i kombination med att det blir ett sätt för våra parter att få insyn i arbetet tycker jag väger över, om jag ska vara helt ärlig.

Anf. 154 LARS LILJA (s):

En av nackdelarna är att vi inte har haft något reellt samråd i utskottet. Vi har alltså inte hunnit diskutera igenom frågan. Därför är vi lite osäkra.

Jag tror att vi släpper den avvikande meningen tills vidare utifrån den senaste informationen.

Gruppen har funnits. Vi är helt överens när det gäller ekonomin.

Anf. 155 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Jag glömde en viktig pusselbit.

I dag på morgonkvisten hade vi partssamråd om expertkommittén. Parterna är naturligtvis intresserade av att delta i arbetet.

Det är en viktig pusselbit för er. Jag ber om ursäkt för att jag glömde det.

Anf. 156 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag kan tänka mig att parterna är väldigt intresserade. Jag vill bara veta om regeringen kommer att slåss för att få plats i expertkommittén. I många av expertkommittéerna på EU-nivå ingår inte alla medlemsländer. I vissa grupper ingår alla medlemsländer, i andra inte. Det är viktigt att Sverige ingår.

Det kan finnas både för- och nackdelar med att bilda en särskild expertkommitté för att diskutera effekten av Laval-målet. Nackdelarna är att ministrarna kanske pratar mindre om det och hänskjuter allt till den lilla expertgruppen. Jag kan tycka att ministrarna borde diskutera effekterna mer sinsemellan.

Det finns för- och nackdelar med detta. Jag är allmänt skeptisk till expertgrupper. På EU-nivå har de en förmåga att smitta av sig; de ska ha en liten byrå och sedan ska de 27 länderna slåss om i vilken stad den ska ligga.

Det är tyvärr den erfarenhet man har av många av de här grupperna. Jag är allmänt skeptisk.

Jag har faktiskt ingen avvikande mening i dag.

Anf. 157 EVA OLOFSSON (v):

Det har inte diskuterats i arbetsmarknadsutskottet. De vänsterpartister som jobbar mest med denna fråga har inte kunnat sätta sig in i den ordentligt.

Jag nöjer mig med att också vara allmänt skeptisk till fler kommittéer, men kan förstå att det är viktigt om parterna har ett intresse av detta. Det gör att vi inte anmäler någon avvikande mening just nu i den här frågan.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Då stryker jag de farhågor som vi hade för en stund sedan, och har inga avvikande meningar noterade. Den allmänna skepsisen har stenograferna uppfattat, om inte annat.

Anf. 159 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Ulf Holms fråga kan jag kommentera så här. Expertgruppen är tänkt att vara kommissionens expertgrupp. Den måste ju i första hand finansieras via kommissionens medel, som vi ser det.

Svaret på den första frågan är ja. Alla länder kommer att vara representerade. Jag kommer naturligtvis att utgå ifrån att vi har parterna med oss i den representationen. Det har pratats om, även om det såvitt jag vet inte har formellt beslutats, att det ska vara fyra platser. Det är då inte onaturligt att Regeringskansliet har en, Arbetsmiljöverket en och parterna varsin.

Anf. 160 LARS LILJA (s):

Jag tror att vi egentligen tycker samma sak. Ordföranden sade att vi skulle släppa farhågorna. Farhågorna för vad expertgruppen möjligtvis kan växa till och för de ekonomiska komplikationerna som kan uppstå kvarstår.

Jag tror att det var det ordföranden menade med skepsis. Jag ville tydliggöra det.

Det är, som sagt, ingen avvikande mening ännu.

Anf. 161 ORDFÖRANDEN:

Då är det ännu tydligare i protokollet.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 6, Riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik.

Den frågan behandlades i nämnden den 25 februari inför Europeiska rådets vårtoppmöte. Då fanns det majoritet för regeringens ståndpunkt med avvikande mening från s, v och mp.

Nu föreligger ett förslag till politisk överenskommelse. Underlag är utsänt.

Anf. 162 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Jag ska inte förlänga mötet jättemycket.

På rådsmötet på måndag förväntar vi att nå en politisk överenskommelse om sysselsättningsriktlinjerna. De utgör ju en del av de integrerade riktlinjerna för tillväxt och sysselsättning inom ramen för Lissabonstrategin.

Vid samrådet den 25 februari i år informerade jag EU-nämnden om regeringens övergripande ståndpunkt inför den allmänna inriktning som rådet beslutade om på rådsmötet den 29 februari.

Regeringens ståndpunkt om bibehållna riktlinjer för både den stabilitet och den kontinuitet som medlemsstaterna behöver för att i nästa Lissaboncykel fokusera på genomförandet av nödvändiga reformer ligger i linje med det aktuella förslaget.

Regeringen föreslår därför att Sverige välkomnar förslaget till riktlinjer som nu också beaktar Europaparlamentets ändringsförslag.

Anf. 163 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Vi har ungefär samma situation som tidigare. Vi har egentligen inga invändningar mot rådets sysselsättningsriktlinjer. Vi tycker att de är acceptabla och bra.

Problemet handlar om när de så småningom ska implementeras på nationell nivå. Det är där som vi, som arbetsmarknadsministern säkert har noterat vid något tillfälle, inte är helt överens. Just av den anledningen anför vi en avvikande mening på den här punkten.

Anf. 164 EVA OLOFSSON (v):

Vi är inte heller helt överens och vidhåller vår avvikande mening.

Anf. 165 ULF HOLM (mp):

Från Miljöpartiet fullföljer vi den avvikande mening vi har haft tidigare.

Det står i underlaget att EU-parlamentet har kommit med en del ändringsförslag som lyfter upp i och för sig positiva saker som jämställdhet och så vidare.

Vi har inte sett exakt hur de är formulerade.

Är det några som inte är bra?

Vi har en avvikande mening.

Anf. 166 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Det står att man ska ta ombord några EPS-förändringar i brödtexten och preambeln. Man vet inte riktigt vad det är för ändringar som ska tas in. Är det kanske det som Ulf Holm menar?

Anf. 167 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Jag lämnar ord och bild till Thomas Göransson, min medarbetare, som är expert på just den här frågan.

Anf. 168 Departementssekreterare THOMAS GÖRANSSON:

Europaparlamentet föreslog ju i sin lagstiftningsresolution den 20 maj i år en rad ändringar, fler än 30, i kommissionens förslag till riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik.

Det har behandlats i rådsarbetsgruppen och i Coreper inför rådsmötet nästa vecka. Många av de ändringar som parlamentet föreslog rör de konkreta riktlinjerna. Det finns åtta på sysselsättningsområdet.

Regeringens, kommissionens och Europeiska rådets linjer har från i våras varit att man inte rör riktlinjerna. De ligger fast inför nästa period, 2008-2010. Man sade att man kommer att beakta parlamentets förslag när det gäller riktlinjerna, men man kommer inte att ändra i rådets förslag eftersom det finns en samsyn på europeisk nivå – på stats- och regeringschefsnivå.

Det fanns många ändringar som parlamentet föreslog när det gäller jämställdhet och allas lika rättigheter och möjligheter. Många av de ändringarna fanns faktiskt med i rådets allmänna inriktning från den 29 februari. Dem tog man med *in spirit* eftersom de redan fanns med. Man ska komma ihåg att parlamentet har kommit med förslag på kommissionens förslag där behandlingen redan hade påbörjats av rådet.

Vissa ändringar tog man in i preambeln, den inledande texten. I punkt 3 i preambeln har man efter parlamentets ändringar lagt till att den sociala dimensionen av Lissabonstrategin ska beaktas. Det tas fram explicit i den inledande texten till riktlinjerna.

Det är den ändring som man har fört in.

I den text som inleder riktlinjerna har man fört in ett förtydligande om att riktlinjerna på det mikroekonomiska och makroekonomiska området och på sysselsättningsområdet hänger ihop. De reformer man genomför på den ekonomiska sidan får alltså effekter på den sysselsättningspolitiska och sociala sidan.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att vi har en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende, men noterar avvikande meningar från s, v och mp.

Vi går vidare till punkt 7, Kompetens, sysselsättning och ungdomar.

Den har två delar. Båda är nya i nämnden. Vi försöker behandla dem i klump.

Anf. 170 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Kommissionen har fått i uppdrag att utreda arbetsmarknadens krav på utbildning och kompetens fram till år 2020 i en så kallad *skills review*.

Det slovenska ordförandeskapet har därför tagit fram rådsslutsatser om arbetsmarknadens framtida kompetensbehov med särskilt fokus på ungdomar. Dessa rådsslutsatser lyfter bland annat fram varför frågan är viktig och vad som kan beaktas vid framtagandet av en sådan studie.

Rådsslutsatserna slår fast att det är viktigt att frågan om arbetsmarknadens framtida behov av kompetens lyfts fram. Bättre kunskaper om det framtida kompetensbehovet på arbetsmarknaden är nödvändigt för att ungdomar lättare ska kunna fatta rationella beslut om val av utbildning.

Ökad kunskap möjliggör därför en effektivare matchning på arbetsmarknaden. Det är viktigt att medlemsstaternas utbildningssystem kan möta förändringar i efterfrågade kunskaper. Dessutom bör medlemsländerna sträva efter att modernisera arbetsmarknaderna för att matchningen mellan utbud och efterfrågan ska förbättras.

Regeringen är positivt inställd till att frågan om arbetsmarknadens framtida behov av kompetens lyfts fram, särskilt med tanke på den demografiska och teknologiska utvecklingen. Brist på arbetskraft med den kompetens som efterfrågas tillsammans med dålig matchning på arbetsmarknaden påverkar den potentiella tillväxten negativt, något som EU inte har råd med.

Regeringen ser fram emot att ta del av kommissionens studie och hoppas att den kommer att bidra till att öka kunskaperna om vilken utbildning och kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden i framtiden.

Vi måste samtidigt ha i åtanke att arbetsmarknad, näringslivsstruktur och utbildningssystem varierar mycket mellan olika länder. Prognoser på lång sikt är dessutom naturligtvis mycket osäkra.

Det slovenska ordförandeskapet har prioriterat ungdomsfrågan inom ramen för den europeiska sysselsättningssituationen. Som komplement till rådsslutsatserna om arbetsmarknadens framtida kompetensbehov har

ordförandeskapet också tagit fram ett yttrande om ungdomars sysselsättningssituation till Epscorådet inom ramen för Emco. Yttrandet betonar vikten av tidigare arbetslivserfarenhet, främjandet av entreprenörskap, god utbildning samt studie- och yrkesvägledning.

Det är mot denna bakgrund som regeringen kan ställa sig bakom rådsslutsatserna om arbetsmarknadens framtida kompetensbehov med särskilt fokus på ungdomar samt Emcos yttrande till Epscorådet om ungdomars sysselsättningssituation.

Anf. 171 LARS LILJA (s):

Fru ordförande! Det här är också en fråga som vi inte har haft uppe i utskottet. Dessutom fanns det bara handlingar på engelska, vilket kanske inte är helt tillfredsställande.

Vi är lite i samma situation igen. De slutsatser som presenteras är det svårt att ha någon större kritik emot. Som ministern känner till är vi tveksamma till det sätt på vilket de eventuellt implementeras på nationell nivå.

Om vi ska följa en linje från Socialdemokraterna innebär det att vi även här anför avvikande mening.

Anf. 172 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Det är naturligtvis viktigt att man bekämpar ungdomsarbetslösheten. Det är ingen som säger emot det.

Frågan är om man vill ge kommissionen mer makt så att kommissionen utvärderar vilka behov vi möter i framtiden. På punkt b står det att Sverige säger att det är bra att yttrandet betonar vikten både av tidig arbetslivserfarenhet och av god utbildning.

Det brukar vara svårt att förena att ha varit ute många år i yrkeslivet med att ha en universitetsutbildning när man är 22 år. Det går inte riktigt ihop.

Men vi håller med ministern om det som sägs. Det är jätteviktiga punkter allihop. Frågan är dock om det behövs mer sådant här på EU-nivå. Socialdemokraterna för fram implementeringen i Sverige, och som bekant har vi inte riktigt samma åsikt om det.

Jag lutar åt en allmän skepsis mot detta.

Anf. 173 EVA OLOFSSON (v):

Det finns mycket som man i och för sig kan ställa upp på och en del man kan fundera lite på. Vi är också väldigt tveksamma till implementeringen. Vi är inte odelat förtjusta i *flexicurity*-principen heller, vilket är väl känt. Jag anmäler också avvikande mening.

Anf. 174 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Jag lämnar diskussionen om implementeringen. Vi har 16 interpellationsdebatter på tisdag. Vi har nog att göra då och kommer tillbaka till det.

När det gäller Ulf Holms initiala diskussion om tidig arbetslivserfarenhet och god utbildning vill jag säga att det finns en allmän diskussion om att man ska kunna komma ut snabbt i arbetslivet även efter det att man har genomgått en god utbildning. Det behöver inte stå i motsats till varandra. Poängen är möjligen att man inte från en god utbildning ska gå

ut i arbetslöshet. Det är egentligen det som detta med *skills review* handlar, det vill säga att försöka öka informationsmängden för den enskilde som ska satsa på en utbildning.

Det är ju motigt när man har gått igenom en treårig utbildning på universitetsnivå, tagit dyra studielån och kommer ut och det inte finns någon arbetsmarknad i andra ändan. Kan man öka informationen till de ungdomar som står inför sitt studieval så att de har bättre på fötterna när de fattar sina beslut är det väl en god idé.

Sedan kan man naturligtvis dela en del av den här skepsisen. Är det kommissionens uppgift, eller vems uppgift är det, att förse ungdomar med den här typen av information? Och är dessutom den informationen som kommissionen tar fram relevant för en gymnasist i Karlstad? Det kan man naturligtvis diskutera.

Men om det å andra sidan finns ett underlag kan det sedan utnyttjas och brytas ned av högskolor, parterna på arbetsmarknaden och andra som är intresserade och aktiva för att bibringa blivande studenter god information.

Anf. 175 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Min följdfråga blir: Kommer ministern att göra några inlägg i diskussionen på själva ministerrådsmötet om detta och lyfta upp något av den skepsis som även ministern har mot detta?

Sent omsider noterar jag nu att lärlingsfrågan inte finns med. Jag tycker att den är viktig att lyfta upp, inte minst för att ungdomar ska få visa sina färdigheter som lärlingar för att kunna få ett jobb.

Summan av detta är att jag anmäler avvikande mening.

Anf. 176 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Jag har mer en fråga om formaliteterna. Jag är ganska ny i EU-nämnden. Betyder det här med avvikande mening att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet inte tycker att regeringen ska driva de här frågorna på EU-nivå? Vi har ju en inrikesdebatt på andra områden i riksdagen, men här ger vi direktiv till regeringen hur vi ska agera i utrikespolitiken. Frågan är om s, v och mp inte tycker att de här frågorna ska drivas på EU-nivå.

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Det vi förhåller oss till nu och samråder om är slutsatserna och besluten som ska fattas på rådet. EU-nämnden navigerar egentligen helt och hållet efter beslutsfrågor på rådet och Europeiska rådet, men det pratar vi inte om i dag. Det är just det närmast föreliggande beslutet på rådet som vi tar upp här. Sedan kan man tycka, sitta och vändas och fundera lite på lång och kort sikt. Det är det vi har de stenografiska uppteckningarna till så att man kan följa resonemang och motiv. Det står sedan i beslutsprotokollen om det har anmälts avvikande mening i just det skarpa beslutet.

Anf. 178 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Det här är dessvärre inte en diskussionspunkt på mötet, och det kan jag tycka är lite synd. Jag delar definitivt Ulf Holms inställning när det gäller lärlingsutbildning, praktikplatser och annat som

gör att närheten mellan utbildningssystemet och arbetsmarknaden blir bättre. Det är bra för alla inblandade. Det är bra för skolan, för utbildningen och för dem som går där som får en bättre uppfattning om hur arbetslivet fungerar.

Det finns andra tillfällen att framföra detta, och jag ska ta de tillfällena.

Anf. 179 ULF HOLM (mp):

Att anmäla avvikande mening innebär att man har en avvikande mening gentemot regeringens upplägg i frågan. Det kan handla om sakinnehållet i rådets slutsatser som ministern ska fatta beslut om men också om hur man hanterar det i Sverige. Man kan inte säga att EU-frågor är utrikespolitik. De är i högsta grad också inrikespolitik.

Många av de här texterna, till exempel när det gäller att bekämpa ungdomsarbetslöshet, är det inte någon som har något emot, men frågan är på vilket sätt man gör detta och utifrån vilka slutsatser. Där kan vi i Miljöpartiet tycka att de här slutsatserna inte är tillräckligt bra. Vi kan tycka att ministern borde ta till orda och att kommissionen inte bör samla in uppgifter om framtidens arbetsmarknadsbehov. Det kan finnas andra institutioner som bör göra detta på nationell nivå i stället.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i punkt 7 med avvikande meningar enligt diverse motiveringar från s, v och mp.

Då går vi vidare till punkt 10 om bättre möjligheter att överföra minikrav för ökad rörlighet för arbetstagare och så vidare. Det står att det är en politisk överenskommelse, men det lär ha ändrats till en lägesrapport om jag är rätt informerad.

Det portugisiska ordförandeskapets förslag i frågan har varit EU-nämnden. Det var i november inför rådsmötet i december. Det slovenska ordförandeskapets arbete med frågan är däremot nytt i nämnden. Frågan är lite känd, men förhandlingsläget är sannolikt nytt.

Anf. 181 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Detta är ännu en långtradare. Det kompromissförslag om tjänstepensioner som togs fram till Epscomötet i december i fjol kunde accepteras av nästan alla länder vid det tillfället, >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<< Dessa länder krävde att gränsen skulle sättas vid fem år i stället för två, som ordförandeskapet hade föreslagit.

Det nuvarande ordförandeskapet har under våren lagt fram ett förslag om att tillmötesgå en längre förvärvandeperiod. Tanken är att man nationellt ska kunna besluta om en längre period under vissa förutsättningar. Sverige har i dessa diskussioner intagit en ganska flexibel hållning.

Men enligt ny information från i går har det inte gått att komma överens länderna emellan. Därför kommer frågan att tas bort som beslutspunkt på dagordningen, och i stället kommer ordförandeskapet att lämna en rapport över läget i förhandlingarna.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Därmed blir det en informationspunkt för vår del. Vi tackar för informationen i den här frågan.

Det var såvitt jag vet den sista Littorinska beslutspunkten. Däremot finns det en övrig fråga, 18 c, om arbetskraftsinvandring, nämligen om förslag till direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning. Stämmer det?

Anf. 183 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Ja, det stämmer. Det slovenska ordförandeskapet kommer, efter begäran från någon medlemsstat, att informera Epsco om förhandlingarna rörande direktivet om högkvalificerad anställning, blåkortsdirektivet. Det presenterades i oktober förra året och behandlas inom ramen för rådet för rättsliga och inrikes frågor.

Det vi kan förvänta oss på Epsco är att ordförandeskapet i korthet kommer att presentera syftet med direktivet samt i stora drag återge förhandlingsläget.

Anf. 184 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Det här är egentligen en fråga för Tobias Billström och har behandlats i socialförsäkringsutskottet. Vi har en gemensam ståndpunkt. Vi är positiva till blåkortet, men det är viktigt att kollektivavtal eller minimilagstiftning ska gälla.

Jag har sett det ändringsförslag som finns i Europaparlamentet. Där har man lagt in skrivningar om att man ska göra undantag för små och medelstora företag, det vill säga att kollektivavtal eller minimilagstiftning inte behöver gälla där. Jag tycker att det är oerhört viktigt att Sverige försvarar den svenska modellen, som vi har diskuterat tidigare, och både informellt och formellt tar upp denna fråga.

Det är också viktigt vilka som ska behandla det här direktivet. Kommer det att hamna hos arbetsmarknadsministern eller hos migrationsministern? I och med det nya fördraget kommer det att vara majoritetsbeslut som gäller hos oss. Då är det också oerhört viktigt att Sverige är drivande i alla sammanhang när arbetsvillkor och lönevillkor diskuteras.

Anf. 185 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru ordförande! Vad vi har förstått kommer den här frågan att komma upp på RIF-rådets dagordning inom kort. Då kommer Tobias Billström att komma hit och informera och söka samråd med EU-nämnden i den frågan i sedvanlig ordning.

Jag håller naturligtvis med Magdalena Streijffert om att vi ska ha samma regler för "blåkortare", kanske man kan kalla dem, som för alla andra på svensk arbetsmarknad. Det är vår utgångspunkt. Den ståndpunkten måste jag driva.

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

De så kallade RIF-frågorna behandlas närmast i nämnden den 16 juli. Då tackar vi för informationen i den frågan. Är det något på en A-punktslista som arbetsmarknadsministern vill säga något om? Nej.

Då är vi klara med samrådet inför rådsmötet.

2007/08:36
4 juni

För er som inte redan har märkt det kan jag avslöja att vår blivande kanslichef sitter där. I dag sitter du på regeringssidan. Jag vill säga ett särskilt välkommen till Jan R. Olsson och välkommen hit till den här sidan nästa gång, från den 14 juli om jag minns rätt.

Anf. 187 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m):
Jag vill gratulera EU-nämnden till en sällsynt lyckad rekrytering. Sedan vill jag önska er alla en glad sommar.

Anf. 188 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar så mycket.

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Bettina Kashefi med medarbetare välkomna. Vi ska nu återsammanföra och samråda angående de socialtjänstfrågor som behandlas och har behandlats på Epscoråden.

Vi ska först ta återsammanföringarna från det som har varit. Det var ett ministerrådsmöte den 29 februari och dessutom ett den 5 och 6 december i de här frågorna. Rapporter härifrån är utsända, men jag ger naturligtvis statssekreteraren möjlighet att kommentera dem om hon vill.

Anf. 190 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Fru ordförande! Jag har inga kommentarer till detta. Dessutom har ju Sven Otto Littorin tagit upp återsammanföringen från åtminstone den 29, och det finns inget att tillägga.

Anf. 191 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen angående detta och går vidare till information och samråd inför det kommande rådsötet i de Kashefiska frågorna. Dessa är såvitt jag förstår punkterna 8 och 9 och några till.

I både punkt 8 och punkt 9 har det varit överläggningar i socialförsäkringsutskottet så sent som i går angående exakt det som vi beslutssamråder om i dag. Jag har fått frågor om ifall det verkligen är nödvändigt. Det är en fråga som jag får ställa till socialförsäkringsutskottet. Det står utskottet fritt att kalla till samråd eller ha överläggningar i vilka frågor de vill. Men vi kan inte stryka det från EU-nämndens agenda eftersom beslutssamråd måste ske här inför beslut i ministerrådet.

Jag ber dock ledamöterna i nämnden ta hänsyn till att sådana här överläggningar redan har varit och därmed säkert också diskussion. Resultatet av detta var att det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Fråga 8 har i delar också varit i nämnden förut, den 30 november. Underlag är utsänt.

Anf. 192 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Fru ordförande! Önskar ni att jag föredrar hela dagordningspunkten?

Anf. 193 ORDFÖRANDEN:

Det behövs faktiskt inte. Underlag är utsänt.

Jag finner att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går till punkt 9, där vi har en liknande bakgrund. Socialförsäkringsutskottet har redan överlagt om detta och funnit stöd för regeringens ståndpunkt. Den är välkänd och det hela är även utsänt till nämndens ledamöter.

Anf. 194 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Den här punkten handlar en del om de förmåner som vi exporterar när det gäller socialförsäkringsområdet. En del av de förmånerna är familjepolitiska reformer. Vi tog upp det som hastigast under vårt samråd.

Det gäller exempelvis vårdnadsbidraget. Om en man kommer från Rumänien och börjar jobba till exempel i Halmstad kommun, där man kommer att införa vårdnadsbidrag, kommer det att innebära att han kan skicka ned det vårdnadsbidraget för barnen till frun i hemlandet. Det är en konsekvens av beslut som är fattat. Man har fört diskussionen i en domstol, och det har kommit domstolsbeslut som säger att det ska vara på detta viset, vad jag förstår.

Jag har en fråga om det här. Jag tycker verkligen att det är viktigt med öppna gränser, fri rörlighet och så vidare. Men man måste ibland också se över konsekvenserna av besluten. Kommer regeringen att vidta några åtgärder eller diskutera det här vidare?

Anf. 195 DÉSIREE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Det är i så fall intressant eftersom man måste ha tagit ut 250 föräldrapenningdagar innan dess. Hur ska det gå till? Det måste vara någon som har svensk anknytning och har rätt till föräldrapenning först, vad jag förstår.

Anf. 196 Kanslirådet LENA MALMBERG:

Jag tror att vi ska vara på det klara med att det här är två olika saker. Det som berörs här på rådet handlar om det svenska vårdbidraget. Det är skillnad på det och vårdnadsbidraget, som kommer att införas från den 1 juli. Vårdbidraget som har varit uppe i domstolen och vänt är ett bidrag man ger till föräldrar som har svårt sjuka barn. Det bidraget är genom domstolens dom ett sådant bidrag som ska betalas också till barn som bor utanför Sverige. Det skrivs nu in i bilagan.

Det svenska vårdnadsbidraget är en helt annan sak. Det är inte berört i det här sammanhanget.

Anf. 197 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Jag tog vårdnadsbidraget som ett exempel, för det kan också komma att beröras. Men när det gäller vårdbidraget och även handikappersättning kan man ändå diskutera vilka konsekvenserna skulle kunna bli. Jag hoppas naturligtvis att det inte kommer folk från andra länder hit och sätter detta i system. Men vi ska nog ändå inte vara för naiva, utan fundera lite på konsekvenserna av detta och vilka åtgärder den svenska regeringen kommer att vidta i denna fråga.

Anf. 198 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

När det gäller vårdbidraget och handikappersättningar har vi ett domstolsutfall från EG-domstolen. Visst kan man diskutera det, men domstolen har fattat sitt beslut.

Anf. 199 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till Övriga frågor – a och b om jag är rätt underättad. Den första gäller sociala tjänster av allmänt intresse och den andra diverse information om arrangemang under slovenskt ordförandeskap. Detta är informationspunkter för nämnden, och inget som är samrådskrävande. Vi brukar göra så att vi berättar att underlag är utsänt. Vill statssekreteraren säga något om någon av punkterna?

Anf. 200 Statssekreterare BETTINA KASHEFI:

Fru ordförande! Jag har ingenting att tillägga.

Anf. 201 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i frågorna. Såvitt jag förstår var detta det hela för statssekreteraren med medarbetare. Vi tackar dem så mycket för i dag.

2007/08:36

4 juni

---

5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (livsmedelsfrågor)
Statssekreterare Rolf Eriksson
Återrapport från ministerrådsmöte
den 30 och 31 maj 2007
Information och samråd inför ministerrådsmöte
den 9 och 10 juni 2008

Anf. 202 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Rolf Eriksson med medarbetare från Jordbruksdepartementet välkomna. De är här för att prata med oss om livsmedelsfrågorna på Epscodagordningen. De frågorna är inte uppe så ofta i Epscorådet. Därför ska vi börja med återrapporten från ministerrådsmötet den 30 och 31 maj 2007. Vi har verkligen kollat att det ska stå 2007, och det ska det eftersom det inte är så ofta!

Rapport därifrån är utsänd. Jag antar att vi återkommer i långvariga frågor, och det har säkert hänt massor.

Anf. 203 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Jag tänkte bara säga att det inte är något särskilt jag vill nämna, och det har flutit ganska mycket vatten under broarna sedan ministerrådsmötet. Men jag är öppen för frågor.

Anf. 204 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporten till handlingarna och går in på information och samråd inför rådsmötet den 9 och 10 juni. Där står det Eriksson på punkt 17, om jag är rätt informerad. Det gäller hälso- och konsumentfrågan angående nya livsmedel. Det är en informationspunkt och en lägesrapport. Underlag är utsänt. Punkten är ny i nämnden.

Anf. 205 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Anledningen till att punkten kommer upp är att det pågår ett arbete i rådsarbetsgrupperna. Egentligen hade slovenerna tänkt att det här skulle ha kommit längre, men det har det alltså inte gjort. Det är bara en informationspunkt på mötet.

De kommer att tala om hur arbetet med revideringen av förordningen med de nya livsmedlen fortskrider. Området är redan i dag harmoniserat. Från början var det tänkt att även GMO-livsmedel skulle tas med, men de omfattas numera av andra förordningar. Detta var ett av motiven bakom revideringen av förordningen.

Vi har arbetat för att de olika förslag som det slovenska ordförandeskapet har lämnat ska bli bra. Våra synpunkter har beaktats. Rapporten har behandlats på Coreper den 23 maj. Man beskriver läget i förhandlingarna, och vi ställer oss bakom lägesrapporten.

Kvarvarande frågor kommer att behandlas vidare under det franska ordförandeskapet. Man kommer inte att hinna bli klar. Europaparlamentet har ännu inte behandlat förslaget. Det beräknas man göra under hösten. Vi är alltså mitt i en beredningsprocess.

Anf. 206 CARINA OHLSSON (s):

Fru ordförande! Jag tycker att det som man kan läsa i bakgrunden är bra, det vill säga att man vill göra förenklingar. Men när man gör det bör man verkligen tänka på att det ska vara en fortsatt hög nivå på folkhälso-skydd och livsmedelssäkerhet. Man ska också ha med den globala aspekten, och inte tappa bort den.

Det finns en del frågeställningar som också tas upp här och som jag skulle vilja höra lite mer om. Hur tänker man hantera dem? Det handlar om gränsdragningen mellan läkemedel och livsmedel. Det finns olika godkännandeförfaranden. Det är på olika myndighetsnivå man tittar på det här. Samma substans kan både vara läkemedel och i ett annat fall livsmedel. Hur får konsumenterna veta när det är det ena eller det andra? Och har man möjlighet att se när det är en läkemedelssubstans, som det betraktas som på ett annat ställe, i ett livsmedel?

När man läser handlingarna ser man att det står om innovativa livs-medel. Jag kan förstå vad nya livsmedel är, men vad innebär ett innova-tivt livsmedel? Och vilka är det som står för innovationerna? Jag är lite bekymrad efter det man har tagit del av när det gäller Coca-Cola, Heinz och så vidare och att de finns med i expertgrupper. Varför protesterar man inte mot det från svensk sida? Jag har i alla fall inte uppfattat att regeringen har protesterat.

Man kan också läsa i handlingarna att det finns en Committee on Et-hical Issues and Technology. Finns innovatörer som Coca-Cola och He-inz med i sådana kommittéer också? Lyfter man upp den här typen av frågor? Jag tycker ändå att det är ett etiskt problem om så stora lobbyor-ganisationer ska sitta i expertgrupper. Är det den typen av etiska spörs-mål som också lyfts fram i den etiska kommittén?

Anf. 207 LARS LILJA (s):

Jag blev lite fundersam när diskussionen om gränslandet mellan livsmedel och medicinska produkter kom upp. Då kom jag att tänka på kosttillskott. Det är ju en fråga som ligger i det gränslandet. Det finns ett otal exempel på detta.

Eftersom jag har jobbat ganska mycket med dopning inom idrotten kan jag konstatera att det finns ett antal kosttillskott som bland annat spetsas med otillåtna substanser för att man ska känna att de ger effekt. Det framgår inte av innehållsförteckningen och det framgår inte på någon hemsida. Man vet inte vad man stoppar i sig, och det har hänt att idrotts-männen har åkt dit för dopning och blivit avstängda i kanske två år för att de har ätit kosttillskott som har varit felaktigt innehållsdeklarerat.

Jag undrar om det finns några sådana funderingar om det här. Man måste hela tiden veta vad man stoppar i sig oavsett om man köper ett kosttillskott eller en produkt som är i gränslandet mellan mat och medi-cin. Jag tror att det är en oerhört viktig fråga att få upp på EU-nivå. Det är en förutsättning för att det här ska fungera. Har statssekreteraren nå-gon information om just kosttillskottsfrågan?

Anf. 208 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Jag ska lämna ordet vidare, men jag ska först bara säga något om det som Carina Ohlsson var inne på i den första frågan. Det är viktigt att all

lagstiftning utformas på ett sätt så att vi alltid har säkra livsmedel. Det är en grundbult som jag tror att vi är helt överens om.

Kosttillskotten tillhör en annan lagstiftning. Det hör inte till den här.

När det gäller gränsdragningen mellan vad som är läkemedel eller medicin och livsmedel ber jag att få lämna ordet vidare.

Anf. 209 Kanslirådet CAJSA ELFVERSON:

Frågan om gränsdragningen är en gammal fråga. Den är ganska svår-löst. Problemet är att vissa produkter betraktas som läkemedel i vissa länder och i andra inte eftersom definitionen av läkemedel finns i ett direktiv. Men vi har fått garantier för att det här ska kunna fungera i fortsättningen också. Nyligen var en produkt i Sverige omskriven, som betraktades som ett läkemedel. Läkemedelsdefinitionen har något slags företrädare i systemet, så det kommer att fungera så också fortsatt, är det tänkt.

Man kan nog jobba ytterligare med det här och förbättra tydligheten. Men det är inte så att konsumenten av misstag kommer att kunna köpa ett läkemedel i en vanlig livsmedelsbutik och tro att det är vanlig mat. Det är godkännandeprocédurerna som ska sköta det här.

Det är ju mitt i förhandlingen, och det här problemet är någonting vi jobbar med. Men det är svårt. Kosttillskotten är ett exempel på gränsdragningsproblematik, men de tillhör en annan lagstiftning.

Låt mig hoppa in på det här med innovativa livsmedel och nya livsmedel. Det finns en definition av nya livsmedel, nämligen ett datum som är satt när det gäller om livsmedlet har funnits på marknaden eller inte inom EU. Det är det som gäller. Huruvida det är innovativt eller inte har inte med saken att göra. Det kan ju vara något ganska vanligt, men nytt i alla fall.

Anf. 210 CARINA OHLSSON (s):

Jag förstår definitionen nya livsmedel. Men här står det innovativa livsmedel. Det är det jag undrar lite grann om. Vad är ett innovativt livsmedel?

Det är samma substans man köper som ingår i ett läkemedel som sedan kan finnas i ett livsmedel. Även om det inte är att betrakta som läkemedel är det ändå samma substans. Det är det jag undrar över. Hur vet man att man köper ett livsmedel som det finns en substans i som i ett annat fall kallas för läkemedel? Det är bra att konsumenten vet det. Men hur får man veta det? Det finns ju gränsdragningsproblem.

Jag frågade också om expertpanelen och den etiska kommittén, och hur man jobbar i dem.

Anf. 211 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara skjuta in något apropå innovativa livsmedel. Vi var några stycken som satt och fnissade här. Det var inte alls av bristande respekt för vare sig Carina Ohlsson eller regeringen. Det var nog mest det språkliga vi skrattade åt; hur gör maten när den uppfinner? Det kan man fråga sig. Man kan hoppas på språklig tydlighet så att även medborgarna ges en chans att förstå vad som avses och vad som är matens, politikernas och kanske forskarsamhällets roll. Det var alltså mest det språk-

Anf. 212 CARINA OHLSSON (s):
Nej då, vi är helt överens om det.

Anf. 213 Kanslirådet CAJSA ELFVERSON:

Jag kan ta ett exempel på innovativa livsmedel. I Skåne har man jobbat mycket med olika yoghurtprodukter och andra typer av bakteriekulturer som är särskilt nyttiga. Det ligger mycket forskning bakom det. Det är väl inte livsmedlen som är innovativa, men forskarna är ju det när det gäller att ta fram nya produkter. Dessa produkter skulle man kanske kunna lägga till den här kategorin.

Det etiska kommittén är en kommitté som finns. Det är kommissionen som har den. Man använder den ibland, och det är faktiskt Barroso som ställer frågor till den. Många medlemsstater vill göra en hänvisning till kommittén. Den finns alltså redan, och det är kommissionens kommitté.

Anf. 214 CARINA OHLSSON (s):

Den typen av livsmedel är ju det man kallar för *functional food*. Det finns alltså redan ett begrepp. Därför blir det lite konstigt när det helt plötsligt står innovativa livsmedel. Jag håller helt med ordföranden om att det blir lite begreppsförvirring när det helt plötsligt dyker upp ett sådant ord.

Anf. 215 SUSANNE EBERSTEIN (s):

På vår kant är vi upprörda över att Heinz och Coca-Cola ska komma med kostråd. Vi tycker att den svenska regeringen borde agera så att man inte har sådana expertpaneler. Där har vi inte heller fått något svar, men vi får det kanske nu.

Anf. 216 Statssekreterare ROLF ERIKSSON (s):

Det här hör inte riktigt ihop med informationspunkten från ordförandeskapet på mötet. Däremot tar vi till oss det som ledamoten har skickat till regeringen.

Anf. 217 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i frågan.

Det finns ytterligare några informationspunkter som det står statssekreterare Eriksson på. Enligt mina noteringar är det 18 o och p. Det är dels paketet om medel för att förbättra livsmedel, dels en europeisk dimension av glutenintolerans. Där finns utsänt underlag, och detta är informationspunkter.

Anf. 218 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Det här är från början satt som en informationspunkt. Jag börjar med punkt o, som gäller paketet.

Det slovenska ordförandeskapet kommer att informera om läget i förhandlingarna med Europarlamentet rörande fyra förordningar om tillsat-

ser, aromer och enzymer samt ett enhetligt förfarande för godkännande. Det är bara en informationspunkt, och vi förväntar oss inte någon diskussion. Det har det varit tidigare i rådskonstellationen. Vi välkomnar det helhetsgrepp som kommissionen har tagit på området i det förslag som diskuteras just nu.

Vi hoppas att den godkännandeprocédur som introduceras för tillsatserna, aromerna med mera kommer att leda till ett effektivt och transparent system för såväl näringen som konsumenterna.

Det pågår alltså förhandlingar med Europaparlamentet, och den andra trilogien kommer att hållas den 17 juni. Ordförandeskapet har arbetat fram bra kompromisser som Sverige kan ställa sig bakom.

Anf. 219 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i den frågan och går vidare till punkt 18 p, som handlar om glutenintolerans.

Anf. 220 Statssekreterare ROLF ERIKSSON:

Det är den spanska regeringen som har tagit upp frågan. Det är återigen en informationspunkt från den spanska delegationen. Kommissionen har nämligen avslagit den spanska notifieringen av nationella regler för gluten. Det beror på att det finns ett internationellt arbete som pågår inom ramen för Codex. Kommissionen avser att föreslå att de harmoniserade bestämmelserna på EU-nivå ska ligga i linje med Codexförslaget.

I Codexarbetet har Spanien varit helt isolerat bland EU-länderna i sin hållning. Från svensk sida stöder vi kommissionens linje i arbetet. De föreslagna spanska reglerna bör betraktas som handelshinder då de lägger fast en gräns som motsäger dagens tillämpning för livsmedel lämpliga för glutenintoleranta.

Anf. 221 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen även i den frågan. Rådsagendan är nu genomgången för statssekreterare Erikssons del. Det finns inga A-punkter. Vi tackar Rolf Eriksson med medarbetare för i dag.

Anf. 222 ORDFÖRANDEN:

Välkommen, statssekreterare Hallerby! Statssekreteraren arbetar hos statsrådet Sabuni, som har anmält hinder av tyngre sort för dagen.

Vi har först åtterrappporten från ministerrådsmdtet den 29 februari. Den rapporten är dels utsänd, dels redan kommenterad av flera tidigare statsråd och statssekreterare. Om statssekreterare Hallerby vill säga något går ha förstås göra det. Varsågod.

Anf. 223 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Jag tänkte säga just det som ordföranden inledde med – att detta är rapporterat skriftligen. Det kommer också att ligga som underlag till diskussionerna som har förts och de punkter som kommer upp på Epscorådet. Jag har inget mer att tillägga.

Anf. 224 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi detta till handlingarna och går in på information och samråd inför rådsmdtet den 9 och 10 juni – Epsco i de delar som berör statsrådet Sabuni och statssekreterare Hallerby. Såvitt jag förstår skulle det närmast vara punkt 11 om översyn av EU:s genomförande av handlingsplanen från Peking. Det gäller dels frågan om indikatorer om flickor, dels frågan om kvinnor i politiskt beslutsfattande.

Vi tar dem en i taget. I punkt 11 a har frågan varit uppe i nämnden den 30 november 2007, då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt angående kvinnor och fattigdom. Jag antar att det gäller båda frågorna lite grann. Det här gäller nog punkt 11, och den bakgrunden.

Anf. 225 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Jag ska fatta mig ganska kort även på den här punkten, men kanske inte riktigt lika kort.

Det finns ett förslag om slutsatser om översyn av medlemsstaternas och EU-institutionernas genomförande av handlingsplanen från kvinno-konferensen i Peking. Det är det detta handlar om.

Sloveniens ordförandeskap har utarbetat två rapporter. En rapport som har tagits fram handlar om en *critical area* som man har definierat i Pekingrapporten. Det handlar om flickor, eller flickebarn som vi ibland säger på svenska. Det handlar nämligen om barn i det här sammanhanget. Den innehåller en beskrivning av situationen för flickor samt förslag till indikatorer för fortsatt uppföljning.

Den andra rapporten är en uppföljning av utveckling inom området kvinnor i politiskt beslutsfattande. Den rapporten baseras på de indikatorer som Finland utarbetade 1999, och visar utvecklingen sedan dess fram till och med 2007.

Man kan konstatera att andelen kvinnor i parlamenten har ökat i medlemsländerna. Sverige, som har legat i topp länge här, har nu fått sällskap av Finland. Även Spanien börjar förbättra sin representation en del, kan man konstatera.

Andelen kvinnor i medlemsstaternas regeringar har alltså ökat ständigt. Man kan konstatera att flera medlemsländer har ett målmedvetet arbete för att öka andelen kvinnor i politiskt beslutsfattande. Lagstiftning finns och andra initiativ finns också.

Självfallet välkomnar den svenska regeringen båda dessa rapporter och ställer oss bakom slutsatserna. Det har också rått enighet mellan medlemsstaterna om valet av indikatorer. Vi förväntar oss ingen diskussion på rådsmötet på den här punkten.

Anf. 226 ORDFÖRANDEN:

För ordningens skull ska jag säga att de rapporter som nämns här har varit tillgängliga. De är ej utsända, men de finns. Utkasten till rådsslutsatser är däremot utsända till nämndens ledamöter.

Anf. 227 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Jämställdhetsfrågan är en oerhört viktig fråga för oss socialdemokrater. Jag tror att vi alla är överens om alla människors lika möjligheter, så också kvinnors.

Det är jättebra att man nu också genomför det som man kom fram till på konferensen i Peking. Jag tycker också att rådets slutsatser är väldigt bra. De är tydliga och delvis också konkreta, vilket också gör att saker och ting kanske kommer att hända.

Det problem som vi socialdemokrater ser och som vi har diskuterat tidigare också med ministrar är att vi inte tycker att implementeringen av detta fungerar. I stället för att förbättra kvinnors möjligheter och jämställdhetsarbetet i Sverige ser vi att man har gjort tvärtom. Man har gått tillbaka och man har dragit ned på en rad olika områden.

Nu har vi ont om tid, så jag kommer inte att berätta om allt här. Men detta gör att vi kommer att ha en avvikande mening i denna fråga.

Anf. 228 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 229 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Jag behöver inte kommentera det här. Det blir bara att klyva ord. Jag delar inte alls synen på bilden av att vi satsar mindre eller att det händer mindre, utan snarare tvärtom. Om man tar styrelseordförande inom det statliga området till exempel ser man att det sker mycket. Det satsas pengar på jämställdhet och så vidare.

Anf. 230 ORDFÖRANDEN:

Vi ska framför allt försöka hålla oss utanför inrikespolitiken, även om gränsdragningen kan vara svår. Det vet jag också.

Anf. 231 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru ordförande! Jag tycker att det är oerhört spännande att läsa de dokument som kommer ifrån EU och se hur proaktiva och framsyftande de flesta av dem är när det gäller jämställdhetsområdet.

I punkt 18, 11 a, står det att man uppmuntrar övervakning och bedömning av genomförandet av handlingsplanen från Peking vad gäller kvinnor och väpnade konflikter samt övriga återstående viktiga problemområden. Där skulle jag vilja ha haft en lite starkare skrivning.

Vi har ju haft Irakkonferensen nu, där framför allt frågan om freds- och säkerhetsarbete har lyfts fram. Det gäller också bistånd och flyktingar, där framför allt kvinnor berörs. Jag skulle vilja uppmuntra regeringen till att få ännu bättre skrivningar på den punkten.

Anf. 232 EVA OLOFSSON (v):

Jag tänker inte diskutera regeringspolitiken även om jag helt delar Magdalena Streijfferts synpunkt.

Jag tänkte ställa en fråga. Vikten av barnomsorg förs fram när det gäller kvinnors möjlighet att delta i beslutsfattande, vara aktiva, få ihop familjeliv och arbetsliv och allting. Det förs fram ganska starkt, och det är bra.

Men en sak som jag aldrig ser tas upp och som vi vet är något som kvinnor får ta ansvar för är äldre släktingar. Jag ser inte att man någonsin tar upp det. Jag undrar om det diskuteras någonstans och om det kan vara något som regeringen skulle kunna ta upp i sådana här sammanhang.

Anf. 233 CARINA OHLSSON (s):

Jag håller helt med om det som Magdalena Streijffert tidigare anförde. Här pekar man ju också på flickor. Det står många ord som anmodar och så vidare i rådsslutsatserna som verkligen är förpliktande. Och här kan man se konkreta saker som går på tvärs. Man har dragit i gång projekt som rör tjejer och flickor. När det sedan väl är projekt säger man: Varsågod! Här är ett fint projekt. Betala det från det ideella!

Det finns flera sådana, och då blir det lite genant eftersom vi från svenskt håll ändå har varit föregångare i de här frågorna. Just unga kvinnors och flickors situation är verkligen någonting som vi kan se både i Sverige och i världen i övrigt. Det finns många oroande tecken. Då tycker jag att regeringen måste ta ett ansvar för att också kanske kunna driva de här frågorna under ordförandeskapet.

Anf. 234 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Generellt kan jag väl säga att när vi driver på och diskuterar den här typen av dokument är svenska regeringsrepresentanter på tjänstemannanivå och så vidare alltid de som är offensivast i de diskussionerna, kanske tillsammans med ett fåtal andra länder.

Det handlar väldigt ofta om att spetsa till formuleringarna, att tvätta, att ta bort ord som målsättningar och ersätta dem med mer konkreta formuleringar.

Jag tror inte att jag ska gå in och kommentera de enskilda saker som har tagits upp. Men jag kan ändå säga att vi, när det gäller det svenska ordförandeskapet, planerar att – vi har dessutom bestämt det – ta upp en rapport om alla de indikatorer som fanns i Pekingdokumentet. Vi kom-

mer alltså att göra en uppföljning på alla områden och göra en betydligt mer omfattande rapport om hur jämställdheten har utvecklats och utvecklas inom EU. Då kan vi ta hänsyn till en hel del av det som ni nu tar upp, för alla de här *critical areas* kommer att belysas ordentligt under det svenska ordförandeskapet.

Anf. 235 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i punkt 11 a men noterar avvikande mening från s.

Då tar vi 11 b, Kvinnor i politiskt beslutsfattande.

Anf. 236 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Fru ordförande! Jag anser att jag behandlade även den punkten i min föredragning.

Anf. 237 ORDFÖRANDEN:

Det lät lite så, även i flera av ledamöternas inlägg. Är det någon av ledamöterna som nu vill lägga till något? Nej. Den avvikande meningen gäller här också. Då noterar jag den.

Då finner jag alltså sammanfattningsvis att vi har en majoritet för regeringens ståndpunkt men noterar avvikande mening från s.

Sedan är det punkt 12, Att avskaffa samhällets genusstereotyper. Här ska det antas slutsatser. Underlag är utsänt.

Anf. 238 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

På svenska säger vi fortfarande: eliminera könsstereotyper. Nu har det blivit något annat i översättningen. Men Sloveniens ordförandeskap har prioriterat åtgärder för att undanröja könsstereotypa mönster i samhället. Det var också ett tema för det informella jämställdhetsministermöte som hölls i januari i år.

Helt kort kan vi säga att regeringen ställer sig bakom förslaget till slutsatser, och vi förväntar oss inte heller här någon diskussion under rådsmötet.

Anf. 239 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! De här slutsatserna är kanske lite mer vaga, och det är naturligtvis lite svårare att konkretisera detta för medlemsländerna. Men med samma utgångspunkt som för föregående punkt har vi avvikande mening här. Vi tycker att det blir försämringar i den svenska politiken inom detta område.

Anf. 240 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Vill statssekreteraren kommentera det?

Anf. 241 Statssekreterare CHRISTER HALLERBY:

Nej, de hade varit ännu vagare om inte Birgitta Åseskog och hennes kolleger hade jobbat hårt med formuleringarna, kan jag tala om.

Anf. 242 ORDFÖRANDEN:

2007/08:36

4 juni

Då konstaterar jag sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt även i detta ärende. Då är vi klara med detta.

Då ska vi se om det är någon Hallerby på Övriga frågor. Det är det inte enligt mina noteringar. Är det något annat som Hallerby vill ta upp med oss? Nej.

Då har vi en sak kvar, och det är faktiskt A-punktpunkten på Epscoagendan, eftersom statssekreteraren är sist kvar under behandlingen av det. Men det har vi inga. Då är vi av med det också.

Då är vi färdiga med det samrådet och tackar statssekreteraren så mycket för i dag.

Innehållsförteckning

1 § Transport och telekommunikation	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 PER BOLUND (mp).....	1
Anf. 5 CHRISTINA AXELSSON (s)	2
Anf. 6 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	3
Anf. 9 CHRISTINA AXELSSON (s)	4
Anf. 10 EVA OLOFSSON (v)	4
Anf. 11 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 13 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	4
Anf. 14 ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m)	5
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 16 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	5
Anf. 17 CHRISTINA AXELSSON (s)	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 19 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	5
Anf. 20 PER BOLUND (mp).....	6
Anf. 21 CHRISTINA AXELSSON (s)	6
Anf. 22 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	6
Anf. 23 Departementssekreterare KRISTIAN VIIDAS	6
Anf. 24 CHRISTINA AXELSSON (s)	7
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 26 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 28 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	8
Anf. 29 ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m)	8
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 31 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	8
Anf. 32 Departementssekreterare KARIN BENGTON	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 34 Departementssekreterare KARIN BENGTON	9
Anf. 35 CHRISTINA AXELSSON (s)	9
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 37 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	9
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 39 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	9
Anf. 40 CHRISTINA AXELSSON (s)	10
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 42 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	10
Anf. 43 ELIZA ROSZKOWSKA ÖBERG (m)	11
Anf. 44 CHRISTINA AXELSSON (s)	11
Anf. 45 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	11
Anf. 46 CHRISTINA AXELSSON (s)	11
Anf. 47 Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c)	11
Anf. 48 CHRISTINA AXELSSON (s)	12

Anf. 49	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	12
Anf. 50	ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 51	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	12
Anf. 52	CHRISTINA AXELSSON (s).....	13
Anf. 53	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 54	CHRISTINA AXELSSON (s).....	13
Anf. 55	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	13
Anf. 56	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 57	Kanslirådet CHARLOTTE OTTOSSON	13
Anf. 58	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 59	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	14
Anf. 60	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 61	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	14
Anf. 62	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 63	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	14
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 65	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	14
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 67	CHRISTINA AXELSSON (s).....	15
Anf. 68	EVA OLOFSSON (v)	15
Anf. 69	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	16
Anf. 70	CHRISTINA AXELSSON (s).....	16
Anf. 71	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	16
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 73	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	16
Anf. 74	Ämnessakkunnige KJELL AVERGREN	17
Anf. 75	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 76	Ämnessakkunnige KJELL AVERGREN	18
Anf. 77	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 78	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	18
Anf. 79	PER BOLUND (mp)	18
Anf. 80	CHRISTINA AXELSSON (s).....	18
Anf. 81	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	19
Anf. 82	Departementsrådet KJELL AVERGREN	19
Anf. 83	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	19
Anf. 84	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 85	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	19
Anf. 86	PER BOLUND (mp)	20
Anf. 87	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 88	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	20
Anf. 89	EVA OLOFSSON (v)	21
Anf. 90	PER BOLUND (mp)	21
Anf. 91	Statsrådet ÅSA TORSTENSSON (c).....	21
Anf. 92	Ämnesrådet LARS ÖSTERBERG	22
Anf. 93	PER BOLUND (mp)	22
Anf. 94	ORDFÖRANDEN.....	22

2 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård samt folkhälsa)	23
Anf. 95	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 96	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	23
Anf. 97	ORDFÖRANDEN.....	24

2007/08:36

4 juni

Anf. 98	EVA OLOFSSON (v)	24
Anf. 99	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 100	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	24
Anf. 101	MARINA PETTERSSON (s)	25
Anf. 102	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	25
Anf. 103	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	25
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 105	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	25
Anf. 106	MARINA PETTERSSON (s)	25
Anf. 107	EVA OLOFSSON (v)	26
Anf. 108	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	26
Anf. 109	MARINA PETTERSSON (s)	27
Anf. 110	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	27
Anf. 111	EVA OLOFSSON (v)	27
Anf. 112	JAN R ANDERSSON (m)	27
Anf. 113	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	27
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 115	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	28
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 117	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	29
Anf. 118	MARINA PETTERSSON (s)	29
Anf. 119	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	29
Anf. 120	CARINA OHLSSON (s)	30
Anf. 121	EVA OLOFSSON (v)	30
Anf. 122	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	30
Anf. 123	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 124	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	31
Anf. 125	JAN R ANDERSSON (m)	32
Anf. 126	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	32
Anf. 127	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 128	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	32
3 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (sysselsättning)	33
Anf. 129	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 130	LARS LILJA (s)	33
Anf. 131	ULF HOLM (mp)	33
Anf. 132	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	33
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 134	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	35
Anf. 135	LARS LILJA (s)	36
Anf. 136	EVA OLOFSSON (v)	36
Anf. 137	ULF HOLM (mp)	36
Anf. 138	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	37
Anf. 139	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	37
Anf. 140	Kanslirådet PER EWALDSSON	37
Anf. 141	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 142	Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m)	38

Anf. 143 LARS LILJA (s).....	39
Anf. 144 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	40
Anf. 145 ULF HOLM (mp).....	40
Anf. 146 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	41
Anf. 147 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	41
Anf. 148 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	42
Anf. 149 ORDFÖRANDEN.....	42
Anf. 150 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	42
Anf. 151 LARS LILJA (s).....	43
Anf. 152 ORDFÖRANDEN.....	43
Anf. 153 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	43
Anf. 154 LARS LILJA (s).....	44
Anf. 155 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	44
Anf. 156 ULF HOLM (mp).....	44
Anf. 157 EVA OLOFSSON (v)	44
Anf. 158 ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 159 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	45
Anf. 160 LARS LILJA (s).....	45
Anf. 161 ORDFÖRANDEN.....	45
Anf. 162 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	45
Anf. 163 LARS LILJA (s).....	46
Anf. 164 EVA OLOFSSON (v)	46
Anf. 165 ULF HOLM (mp).....	46
Anf. 166 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	46
Anf. 167 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	46
Anf. 168 Departementssekreterare THOMAS GÖRANSSON.....	46
Anf. 169 ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 170 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	47
Anf. 171 LARS LILJA (s).....	48
Anf. 172 ULF HOLM (mp).....	48
Anf. 173 EVA OLOFSSON (v)	48
Anf. 174 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	48
Anf. 175 ULF HOLM (mp).....	49
Anf. 176 DÉsirÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	49
Anf. 177 ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 178 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	49
Anf. 179 ULF HOLM (mp).....	50
Anf. 180 ORDFÖRANDEN.....	50

2007/08:36

4 juni

Anf. 181 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	50
Anf. 182 ORDFÖRANDEN	51
Anf. 183 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	51
Anf. 184 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	51
Anf. 185 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	51
Anf. 186 ORDFÖRANDEN	51
Anf. 187 Arbetsmarknadsminister SVEN OTTO LITTORIN (m).....	52
Anf. 188 ORDFÖRANDEN	52
4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (samordnare av sociala trygghetssystem)	53
Anf. 189 ORDFÖRANDEN	53
Anf. 190 Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	53
Anf. 191 ORDFÖRANDEN	53
Anf. 192 Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	53
Anf. 193 ORDFÖRANDEN	53
Anf. 194 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	54
Anf. 195 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd).....	54
Anf. 196 Kanslirådet LENA MALMBERG.....	54
Anf. 197 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	54
Anf. 198 Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	54
Anf. 199 ORDFÖRANDEN	55
Anf. 200 Statssekreterare BETTINA KASHEFI.....	55
Anf. 201 ORDFÖRANDEN	55
5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (livsmedelsfrågor).....	56
Anf. 202 ORDFÖRANDEN	56
Anf. 203 Statssekreterare ROLF ERIKSSON	56
Anf. 204 ORDFÖRANDEN	56
Anf. 205 Statssekreterare ROLF ERIKSSON.....	56
Anf. 206 CARINA OHLSSON (s).....	57
Anf. 207 LARS LILJA (s).....	57
Anf. 208 Statssekreterare ROLF ERIKSSON	57
Anf. 209 Kanslirådet CAJSA ELFVERSON	58
Anf. 210 CARINA OHLSSON (s).....	58
Anf. 211 ORDFÖRANDEN	58
Anf. 212 CARINA OHLSSON (s).....	59
Anf. 213 Kanslirådet CAJSA ELFVERSON	59
Anf. 214 CARINA OHLSSON (s).....	59
Anf. 215 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	59
Anf. 216 Statssekreterare ROLF ERIKSSON (s).....	59
Anf. 217 ORDFÖRANDEN	59
Anf. 218 Statssekreterare ROLF ERIKSSON	59
Anf. 219 ORDFÖRANDEN	60
Anf. 220 Statssekreterare ROLF ERIKSSON.....	60
Anf. 221 ORDFÖRANDEN	60

Anf. 222	ORDFÖRANDEN.....	61
Anf. 223	Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	61
Anf. 224	ORDFÖRANDEN.....	61
Anf. 225	Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	61
Anf. 226	ORDFÖRANDEN.....	62
Anf. 227	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	62
Anf. 228	ORDFÖRANDEN.....	62
Anf. 229	Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	62
Anf. 230	ORDFÖRANDEN.....	62
Anf. 231	DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	63
Anf. 232	EVA OLOFSSON (v)	63
Anf. 233	CARINA OHLSSON (s).....	63
Anf. 234	Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	63
Anf. 235	ORDFÖRANDEN.....	64
Anf. 236	Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	64
Anf. 237	ORDFÖRANDEN.....	64
Anf. 238	Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	64
Anf. 239	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	64
Anf. 240	ORDFÖRANDEN.....	64
Anf. 241	Statssekreterare CHRISTER HALLERBY	64
Anf. 242	ORDFÖRANDEN.....	65